

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Konsolideeritud õigusloomega seotud dokument

26.9.2006

EP-PE_TC1-COD(2005)0183

***I

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 26. septembril 2006 eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/.../EÜ välisõhu kvaliteedi ja Euroopa õhu puhtamaks muutmise kohta (EP-PE_TC1-COD(2005)0183)

PE 378.387

ET

ET

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 26. septembril 2006

eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/.../EÜ välisõhu kvaliteedi ja Euroopa õhu puhtamaks muutmise kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 175,

võttes arvesse komisjoni *ettepanekut*,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²,

tegutsedes asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras³

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuli 2002. aasta otsusega nr 1600/2002/EÜ⁴ vastu võetud kuuenda keskkonnaalase tegevusprogrammiga määratakse kindlaks vajadus vähendada saaste tasemeni, mis minimeerib kahjustavat mõju inimeste tervisele (pöörates erilist tähelepanu tundlikele elanikegruppidele) ja kogu keskkonnale, vajadus parandada õhu kvaliteedi järelevalvet ja hindamist, sealhulgas saasteainete sadestumist ning vajadus teavitada avalikkust.
- (2) Inimeste tervise ja kogu keskkonna *kaitsmise huvides on eriti oluline võidelda saasteainete heitega selle tekkimise kohas. Seetõttu* tuleks kahjulike õhusaasteainete heiteid vältida, ennetada või vähendada. *Selleks peaks komisjon viivitamatult kehtestama asjakohase heiteid käsitleva eeskirja kõigile asjassepuutuvatele saasteainete tekkekohtadele*, võttes arvesse Maailma Terviseorganisatsiooni *õhu kvaliteedi* standardeid, suuniseid ja programme.

---

¹ ELT C 195, 18.8.2006, lk 84.

² ELT C 206, 29.8.2006, lk 1.

³ Euroopa Parlamendi 26. septembri 2006. aasta seisukoht.

⁴ EÜT L 242, 10.9.2002, lk 1.

- (3) Nõukogu 27. septembri 1996. aasta direktiiv 96/62/EÜ välisõhu kvaliteedi hindamise ja juhtimise kohta¹, nõukogu 22. aprilli 1999. aasta direktiiv 1999/30/EÜ vääveldioksiidi, lämmastikdioksiidi ning lämmastikoksiidide, tahkete osakeste ja plii piirtasemete kohta välisõhus², Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2000. aasta direktiiv 2000/69/EÜ benseeni ja süsinikmonooksiidide piirnormide kohta välisõhus³, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2002. aasta direktiiv 2002/3/EÜ välisõhu osoonisisalduse kohta⁴ ja nõukogu 27. jaanuari 1997. aasta otsus 97/101/EÜ vastastikuse informatsiooni- ja andmevahetuse sisseseadmise kohta liikmesriikides välisõhu saastatust mõõtvate vaatlusvõrkude ja üksikute jaamade vahel⁵ tuleks uusimate tervisealaste ja teadussaavutuste ning liikmesriikide kogemuste lisamiseks oluliselt muuta. Selguse, lihtsustamise ja haldussuutlikkuse huvides on seetõttu asjakohane asendada need viis õigusakti ühe direktiiviga.
- (4) Kuna Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2004. aasta direktiivi 2004/107/EÜ arseeni, kaadmiumi, elavhõbeda, nikli ja polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike sisalduse kohta välisõhus⁶ rakendamise suhtes on saadud juba piisavalt kogemusi, siis võib nimetatud direktiivi sätteid ühendada käesoleva direktiiviga.
- (5) Õhu kvaliteedi hindamisel tuleks järgida ühist lähenemisviisi vastavalt ühistele hindamiskriteeriumidele. Välisõhu kvaliteedi hindamisel tuleks arvesse võtta õhusaastega kokkupuutuva elanikkonna ja ökosüsteemide suurust. Seetõttu oleks asjakohane jagada liikmesriikide territooriumid rahvastiku tihedust kajastades piirkondadeks või linnastuteks.

---

¹ EÜT L 296, 21.11.1996, lk 55. Direktiivi on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

² EÜT L 163, 29.6.1999, lk 41. Direktiivi on muudetud komisjoni otsusega 2001/744/EÜ (EÜT L 278, 23.10.2001, lk 35).

³ EÜT L 313, 13.12.2000, lk 12.

⁴ EÜT L 67, 9.3.2002, lk 14.

⁵ EÜT L 35, 5.2.1997, lk 14. Otsust on muudetud komisjoni otsusega 2001/752/EÜ (EÜT L 282, 26.10.2001, lk 69).

⁶ ELT L 23, 26.1.2005, lk 3.

- (6) *Võimaluse korral tuleks kasutada saaste hajumise modelleerimist, et punktandmeid oleks võimalik tõlgendada kontsentratsiooni geograafilise jaotuse seisukohalt. See võiks olla vastava piirkonna elanikkonna kollektiivse kokkupuute taseme arvutamise aluseks.*
- (7) Et tagada õhusaaste kohta kogutud teabe esinduslikkus ja võrreldavus kogu ühenduses, on oluline kasutada välisõhu kvaliteedi hindamisel standardseid mõõtmismeetodeid ning ühiseid kriteeriume mõõtejaamade paiknemise ja arvu kohta. Välisõhu kvaliteedi hindamiseks võib peale mõõtmise kasutada ka muid meetodeid, seetõttu on vaja määratleda selliste meetodite kasutamise ja nõutava mõõtmistäpsuse kriteeriumid.
- (8) Taustkontsentratsioonide mõõtmise asukohas tuleks teha tahkete peenosakeste täpseid mõõtmisi *ja arvutusi*, et paremini mõista selle saasteaine mõju, *määratleda taustsaastuse mõiste ja suuta* kujundada asjakohased tegevuspõhimõtted. *Asjakohase poliitika eesmärgiks peaks olema eelkõige arvestada võimalikult tõepäraselt taustsaastuse kogust kogu saastuses, mida tuleks arvestada piirväärtuste määramisel. Mõõtmised tuleks teostada tõhusalt. Seetõttu tuleks statsionaarsete mõõtmiste proovivõtukohtadest saadud teavet võimaluse korral täiendada modelleerimismeetodi ja indikaatormõõtmiste abil saadud teabega. Mõõtmised peavad olema tehtud kooskõlas õhusaasteainete kauglevi järelevalve ja hindamise Euroopa koostööprogrammi nõuetega vastavalt 1979. aasta piiriülese õhusaaste kauglevi konventsioonile, mis on kinnitatud nõukogu 11. juuni 1981. aasta otsusega 81/462/EMÜ¹.*
- (9) Kohtades, kus õhukvaliteedi seisund juba hea on, tuleb seda säilitada *nii, et õhu kvaliteedi standardeid ei ületata. Asjaomase piirkonna jätkusuutlikku arengut arvestades tuleks õhu kvaliteeti parandada.* Kui õhukvaliteedi standardeid ületatakse, peavad liikmesriigid võtma meetmed, et saavutada vastavus kindlaksmääratud väärtustele, *eriti on see kohustuseks liikmesriikidele, kus standardeid ületatakse suurel määral, sest seal on õhu kvaliteedi parandamine kõige kulusäästlikum. Talvisest teede liivatamisest põhjustatud ületamised tuleks arvestusest välja jätta.*

---

¹ EÜT L 171, 27.6.1981, lk 11.

- (10) Õhusaaste poolt taimkattele avaldatavad riskid on kõige suuremad väljaspool linnapiirkondi, kus selline taimkate asub. Selliste riskide hindamisel ning õhukvaliteedi standarditele vastavuse järgimisel tuleb seepärast keskenduda väljaspool asulaid asuvatele kohtadele.
- (11) Tahked peenosakesed ($PM_{2,5}$) avaldavad inimeste tervisele olulist negatiivset mõju. Siiski ei ole veel kindlaks määratud piiri, millest allpool $PM_{2,5}$ -osakesed inimeste tervisele ohtu ei kujuta. ***Kuna olemasolevad andmed $PM_{2,5}$ kohta ei ole veel piirväärtuse kehtestamiseks piisavad, peaks esialgu kohaldama sihtväärtust kuni piirväärtuse jõustumiseni.*** Seetõttu ei tohiks nimetatud saasteainet reguleerida samal viisil kui teisi õhusaasteaineid. Kõnealuse lähenemisviisi eesmärk peaks olema saasteainete sisalduse üldine vähendamine linnapiirkondade taustkontsentratsiooni alal, et tagada paranenud õhukvaliteet suurele osale elanikkonnast. ***Eelkõige väga suure tahkete peenosakeste saaste tasemega piirkondades ja linnastutes tuleks olemasolevat vähendamispotentsiaali optimaalselt kasutada.*** Siiski ***tuleks kõikide piirkondade ja linnastute jaoks kehtestada sihtväärtus***, et tagada kõikjal tervisekaitse miinimumtase.
- (12) Olemasolevad pikaajalised eesmärgid – tagada inimeste tervisele, taimestikule ja ökosüsteemidele tõhus kaitse osooniga kokkupuutumisest tuleneva kahjuliku mõju vastu – peaksid jääma muutumatuks. Elanikkonna ning selle tundlike rühmade tervise kaitseks tuleks kindlaks määrata osooni häire- ja teavitamistase lühiajalise kokkupuute korral kõrgendatud osoonisisaldusega. Nimetatud tasemed peaksid andma tõuke üldsuse laialdaseks teavitamiseks saastega kokkupuute ohtudest ning asjakohaste lühiajaliste meetmete võtmiseks, et vähendada osoonisisaldust piirkondades, kus häiretase on ületatud.

- (13) Osoon on piiriülene saasteaine, mis moodustub atmosfääris esmaste saasteainete heidetest, mida käsitletakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2001. aasta direktiivis 2001/81/EÜ teatavate õhusaasteainete siseriiklike ülemmäärade kohta¹. Õhu kvaliteedi lühi- ja pikaajaliste eesmärkide saavutamisel seoses osooniga tuleks edu määratleda direktiivis 2001/81/EÜ sätestatud eesmärkide ning heitkoguste ülemmäärade kaudu.
- (14) ***Õhusaasteaine mõõtmist tuleb teostada tõhusalt ja eesmärgipäraselt. Statsionaarseid mõõtmisi tuleks seetõttu võimaluse korral täiendada modelleerimismeetodite ja indikaatormõõtmistega.*** Osooni statsionaarsed mõõtmised peaksid olema kohustuslikud piirkondades, kus pikaajalised eesmärgid on ületatud. Täiendavate hindamisvahendite kasutamine peaks olema lubatud, et vähendada statsionaarsete proovivõtukohtade arvu.
- (15) Looduslikest allikatest pärit saasteainete heitkoguseid on võimalik mõõta, kuid mitte kontrollida. Kui looduslikest allikatest pärit saasteainete osa välisõhus on võimalik määrata piisava kindlusega, tuleks selle õhu kvaliteedi piirväärtuste hindamisel maha arvata.
- (16) ***Eriti raskete tingimustega piirkondade ja linnastute jaoks peaks olema võimalik pikendada ajavahemikku, mille jooksul tuleb saavutada vastavus õhu kvaliteedi piir- ja sihtväärtustega, kui konkreetsetes piirkondades ja linnastutes esineb vaatamata asjakohaste reostustõrjemeetmete rakendamisele vastavuse saavutamisel teravaid probleeme. Teatavale piirkonnale või linnastule antud ajapikendusega peab kaasnema põhjalik plaan või programm, et tagada vastavus kõnealuse pikendatud ajavahemiku jooksul. Paindlikkus on liikmesriikide jaoks veelgi olulisem, kui vajalikud ühenduse meetmed, mis peegeldavad õhusaastet käsitleva temaatilise strateegia ambitsioonikaid eesmärke heite vähendamiseks selle tekkekohas, sealhulgas vähemalt XVII lisas nimetatud meetmed, ei ole jõustunud 1. jaanuariks 2010, kuna mõned liikmesriigid ei ole riiklikul tasandil tehtud pingutustele vaatamata suutelised täitma piirväärtusi nende meetmeteta.***

---

¹ EÜT L 309, 27.11.2001, lk 22. Direktiivi on muudetud 2003. aasta ühinemisaktiga.

- (17) Piirkondadele ja linnastutele, kus saasteainete sisaldus välisõhus ületab olulisi õhu kvaliteedistandardeid ja mõnda ajutiselt kohaldatud ülemmäära, tuleks välja töötada kavad või programmid. Õhusaastet tekitavad paljud erinevad allikad ja tegevused. Et tagada erinevate lähenemisviiside ühtsus, peaksid sellised kavad ja programmid olema järjepidevad ning ühildatud kavade ja programmidega, mis on ette valmistatud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2001. aasta direktiivile 2001/80/EÜ teatavate suurtest põletusseadmetest õhku eralduvate saasteainete piiramise kohta¹, direktiivile 2001/81/EÜ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. juuni 2002. aasta direktiivile 2002/49/EÜ, mis on seotud keskkonnamüra hindamise ja kontrollimisega².
- (18) Tuleks koostada tegevusplaanid, näidates ära meetmed, mis tuleb võtta lühikese aja jooksul, kui täheldatakse ühe või enama olulise õhu kvaliteedistandardi või häiretaseme ületamise ohtu, et vähendada sellist ohtu ja lühendada selle kestust. Osooni suhtes tuleks sellistes lühiajalistes tegevuskavades arvesse võtta komisjoni 19. märtsi 2004. aasta otsust 2004/279/EÜ, mis käsitleb juhendit, kuidas rakendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2002/3/EÜ välisõhu osoonisisalduse kohta³.
- (19) Selliste kavade ja programmide eesmärk on õhu kvaliteedi ja keskkonna otsene parandamine ja neile ei peaks laienema Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2001. aasta direktiiv 2001/42/EÜ teatavate kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise kohta⁴.
- (20) Liikmesriigid peaksid üksteisega konsulteerima, kui mõni saasteaine tase ületab või tõenäoliselt ületab pärast teises liikmesriigis aset leidnud suuremat saastet olulisi õhu kvaliteedistandardeid ja ületamismäära või, olenevalt olukorrast, häiretasest. Konkreetsete saasteainete, nagu osoon ja tahked osakesed, piiriülese laadi tõttu võib vaja minna naaberliikmesriikide kooskõlastatud tegevust kavade, programmide ja lühiajaliste tegevuskavade koostamisel ja rakendamisel ning avalikkuse teavitamisel. Liikmesriigid peaksid vajaduse korral tegema koostööd kolmandate riikidega, kusjuures erilist rõhku tuleks panna kandidaatriikide varasele osalemisele.

---

¹ EÜT L 309, 27.11.2001, lk 1. Direktiivi on muudetud 2003. aasta ühinemisaktiga.

² EÜT L 189, 18.7.2002, lk 12.

³ ELT L 87, 25.3.2004, lk 50.

⁴ EÜT L 197, 21.7.2001, lk 30.

- (21) *Arvestades teatud saasteainete piiriülest iseloomu ja sellest tulenevat võimalust, et piirväärtuse ületamine ühes liikmesriigis on sellise põhjuse tagajärg, mida antud liikmesriik ei saa otseselt mõjutada, peaks komisjonil olema võimalus anda liikmesriikidele käesolevas direktiivis sätestatud normide saavutamiseks lisaaega.*
- (22) *Liikmesriikidele, kes pole siiani võtnud piisavalt meetmeid õhusaaste vähendamiseks, mille hulka kuulub XV lisa punktis 10 nimetatud direktiivide rakendamine vastavates direktiivides kehtestatud tähtaegadeks, ei tohiks teha erandit artikli 20 tähenduses. Komisjonil tuleb erandi tegemise taotlused hoolikalt läbi vaadata, võttes sealjuures arvesse asjaolu, et artiklis 20 nimetatud erandi kestvused on maksimumajavahemikud. Komisjon peab oma otsustest Euroopa Parlamendile ette kandma, tuues ära oma põhjendused ning liikmesriikidele tehtud mis tahes erandi kestvuse.*
- (23) *Käesoleva direktiivi mõju põhjalikul hindamisel arvestati nii paremat õiguslikku reguleerimist kui ka säästva arengu strateegiat. Kuna süsinikdioksiidi heitkoguste vähendamise määr on eeldatavasti suurem kui mõju hindamisel prognoositud, on kulud ilmselt ülehinnatud ja eelised alahinnatud, sest heitkoguste jätkuv vähendamine pärast 2012. aastat aitab muuhulgas kaasa õhu kvaliteedi paranemisele.*
- (24) *Võimaluse korral tuleks direktiivi eesmärgid viia vastavusse asjaomaste piirkondade ja linnastute jätkusuutliku arenguga.*

- (25) *Tööstusrajatiste osas ei peaks käesolev direktiiv hõlmama muid meetmeid peale nõukogu 24. septembri 1996. aasta direktiiviga 96/61/EÜ (saastuse kompleksse vältimise ja kontrolli kohta)¹ nõutava parima võimaliku tehnika kasutamise ning eelkõige ei peaks see kaasa tooma ettevõtete sulgemist. Siiski peaks direktiivis nõudma, et liikmesriigid võtaksid asjaomastes sektorites kõik kulutasuvad tõrjemeetmed.*
- (26) Liikmesriikidel ja komisjonil tuleb koguda, vahetada ja levitada teavet õhu kvaliteedi kohta, et paremini mõista õhusaaste mõju ja kujundada asjakohased tegevuspõhimõtted. Ajakohastatud teave kõikide reguleeritavate saasteainete kohta välisõhus tuleks avalikkusele korrapäraselt kättesaadavaks teha. **Tagada tuleks avalikkuse igapäevane teavitamine jooksvatest päevastest mõõtmistest.**
- (27) Õhu kvaliteeti käsitleva teabe paremaks käitlemiseks ja võrdlemiseks tuleks andmed komisjonile edastada ühtses vormis.
- (28) Õhukvaliteedi andmete esitamise, hindamise ja aruandmise korda tuleb kohandada nõnda, et peamise vahendina teabe kättesaadavaks tegemisel oleks võimalik kasutada elektroonilisi sidevahendeid ja interneti ning et need protseduurid vastaksid Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... direktiivile 2006/.../EÜ [millega rajatakse Euroopa Ühenduse ruumiandmete infrastruktuur (INSPIRE)]².
- (29) On asjakohane ette näha võimalus kohandada välisõhu kvaliteedi hindamiseks kasutatavaid kriteeriume ja meetodeid vastavalt teaduse ja tehnika arengule ja esitatavale teabele. Kui võimalik, tuleks õhu kvaliteedi modelleerimiseks kohaldada ka standardmeetodeid.
- (30) Kuna liikmesriigid üksi ei saa täiel määral saavutada käesoleva direktiivi õhukvaliteediga seotud eesmärgi, mis õhusaasteainete piiriülese laadi tõttu on paremini saavutatavad ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Nimetatud artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei ulatu käesolev direktiiv kaugemale nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikest piiridest.

---

¹ EÜT L 257, 10.10.1996, lk 26. Direktiivi on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 166/2006 (ELT L 33, 4.2.2006, lk 1).

² ELT L ...

- (31) Liikmesriigid peaksid koostama reeglid käesoleva direktiivi sätete rikkumise korral kohaldatavate karistuste kohta ning tagama, et neid reegleid täidetakse. Need karistused peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
- (32) Käesoleva direktiiviga kehtetuks tunnistatud õigusaktide teatud sätted peaksid jääma jõusse, et tagada lämmastikdioksiidi suhtes kehtivate õhu kvaliteedi piirtasemete jätkuv kehtimine, kuni need asendatakse alates 1. jaanuarist 2010, samuti õhukvaliteedi aruandlust kajastavad sätted, kuni on vastu võetud uued rakendusmeetmed, ja jätkuv kohustus õhu kvaliteedi esialgseks hindamiseks vastavalt direktiivile 2004/107/EÜ.
- (33) Käesoleva direktiivi siseriiklikku õigusse ülevõtmise kohustust tuleks piirata nende sätete suhtes, mille sisu on võrreldes varasemate direktiividega muutunud. Kohustus võtta üle muutmata sätted tuleneb varasematest direktiividest.
- (34) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse iseäranis Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid. Eelkõige püütakse käesolevas direktiivis toetada kõrgetasemeliste keskkonnakaitse ja keskkonnakvaliteedi parandamise põhimõtete integreerimist ühenduse poliitikasse vastavalt Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 37 sätestatud säästva arengu põhimõttele.
- (35) Käesoleva direktiivi kohaldamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta kooskõlas nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusega 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused¹,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

---

¹ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23. *Otsust on muudetud otsusega 2006/512/EÜ (ELT L 200, 22.7.2006, lk 11).*

I peatükk

Üldsätted

Artikkel 1

Eesmärk

Käesoleva direktiiviga sätestatakse meetmed, mille eesmärgid on järgmised:

- 1) määratleda ja püstitada välisõhu kvaliteedi eesmärgid, et ära hoida või vähendada kahjulikku mõju inimeste tervisele ja kogu keskkonnale;
- 2) hinnata välisõhu kvaliteeti liikmesriikides ühiste meetodite ja kriteeriumide põhjal ning eriti hinnata teatud saasteainete sisaldust välisõhus;
- 3) esitada teavet välisõhu kvaliteedi kohta, et aidata võidelda saaste ja selle kaasnähtuste vastu ning jälgida pikaajalisi suundumusi ja edusamme, mis tulenevad siseriiklikest ja ühenduse meetmetest;
- 4) tagada, et selline teave välisõhu kohta tehakse kättesaadavaks üldsusele;
- 5) säilitada õhu kvaliteeti, kui see on juba hea, ning parandada seda muudel juhtudel;
- 6) soodustada liikmesriikide koostööd õhusaaste vähendamisel.

Artikkel 2

Definitsioonid

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) "välisõhk" – hooneväline troposfääri õhk, välja arvatud õhk töökohtades;
- 2) "saasteaine" – igasugune välisõhus olev aine, mis võib kahjustada inimeste tervist ja/või kogu keskkonda;
- 3) "tase" – saasteaine sisaldus välisõhus või sealt teatava aja jooksul pindadele sadestumise määr;
- 4) "hindamine" – igasugune meetod saasteaine taseme mõõtmiseks, arvutamiseks, hinnanguliseks määramiseks või prognoosimiseks;
- 5) "piirväärtus" – tase, mis on kehtestatud teaduslikult põhjendatud teadmiste alusel eesmärgiga vältida, ennetada või vähendada saasteaine kahjulikku mõju inimeste tervisele ja kogu keskkonnale; piirväärtus tuleb saavutada teatava tähtaja jooksul ning hiljem ei tohi seda *ületada*;
- 6) "**kriitiline** tase" – tase, mis on kehtestatud teaduslikult põhjendatud teadmiste alusel, mille ületamisel võib tõenäoliselt ilmnedas otsene kahjustav toime mõnele vastuvõtjale nagu taimed, puud või ökosüsteemid, kuid mitte inimestele;
- 7) "lubatud ületamismäär" – piirtaseme protsentides väljendatud osa, mille võrra piirtasest võib käesolevas direktiivis sätestatud tingimustel ületada;
- 8) "sihtväärtus" – tase, mis on kehtestatud eesmärgiga vältida kahjulikke mõjusid inimeste tervisele ja kogu keskkonnale ning mis tuleb võimaluse korral saavutada teatava tähtaja jooksul;
- 9) "häiretase" – tase, mille ületamisel kujutab lühiajaline kokkupuude saastatud õhuga ohtu elanikkonna tervisele ja mille puhul liikmesriigid peavad viivitamata meetmeid võtma;

- 10) "teavitamistase" – tase, mille ületamisel kujutab lühiajaline kokkupuude saastatud õhuga ohtu eelkõige elanikkonna tundlike osade tervisele ja mille puhul vajatakse kohest ja asjakohast teavet;
- 11) "ülemine hindamispiir" – tase, millest allpool võib välisõhu kvaliteedi hindamiseks kasutada mõõtmiste ja modelleerimismeetodite kombinatsioone;
- 12) "alumine hindamispiir" – tase, millest allpool võib välisõhu kvaliteedi hindamiseks kasutada ainult modelleerimist või objektiivse määramise meetodeid;
- 13) "pikaajaline eesmärk" – inimeste tervisele ja keskkonnale tõhusat kaitset pakkuv tase, kuhu tuleb jõuda pika aja jooksul, kui see ei ole saavutatav proportsionaalsete meetmetega;
- 14) "piirkond" – liikmesriigi territooriumi osa, mille liikmesriik on õhu kvaliteedi hindamiseks ja juhtimiseks ise piiritlenud;
- 15) "linnastu" –piirkond, kus elanike arv on üle 250 000 inimese või piirkond, kus elanike arv on 250 000 inimest või vähem, kusjuures asustustiheduse km² kohta kehtestab liikmesriik;
- 16) ***"looduslikest allikate põhjustatud heide" – igasugune õhus leiduv aine, mis ei ole sinna sattunud otsese või kaudse inimtegevuse tagajärjel; süia alla kuuluvad eriti ka looduslike protsesside, nagu vulkaanipursked, maavärinad, geotermilised sündmused, tahtmatud välispõlengud, meresool või atmosfääri sattumine ning põuastelt aladelt pärinevate looduslike osakeste atmosfääris edasikandumine, poolt põhjustatud heited;***
- 17) "PM₁₀-osake" – tahke osake, mis vastavalt standardile EN 12341 läbib 10 aerodünaamilise diameetriga mõõduselektiivse ava 50 protsendil juhtudest;
- 18) "PM_{2,5}-osake" – tahke osake, mis vastavalt standardile EN 14907 läbib 2,5 aerodünaamilise diameetriga mõõduselektiivse ava 50 protsendil juhtudest;

- 19) "keskmise kokkupuute näitaja" – liikmesriigi kogu territooriumil linnakeskkonna taustkontsentratsiooni mõõtmiste põhjal määratletud ja elanikkonna kokkupuudet iseloomustav keskmine tase;
- 20) "kokkupuute vähendamise sihtmärk" – keskmise kokkupuute näitaja protsentuaalne vähendamine, kehtestatud eesmärgiga vähendada kahjulikke mõjusid inimeste tervisele, tuleb saavutada teatud tähtaja jooksul;
- 21) "linnakeskkonna taustpiirkonnad" – kohad linnapiirkonnas, mille ilmsed saastetasemed iseloomustavad linnaelanikkonna üldist saasteainetega kokkupuute määra;
- 22) "lämmastikoksiidid" – lämmastikmonooksiidi (lämmastikoksiid) ja lämmastikdioksiidi sisalduse suhte summa (ppb_v) väljendatuna lämmastikdioksiidi massikontsentratsiooni ühikutes (µg/m³);
- 23) "statsionaarsed mõõtmised" – mõõtmised kindlas kohas kas pidevalt või pisteliste proovide abil, et teha kindlaks saasteainete tasemed vastavalt nõutavaile andmekvaliteedi normidele;
- 24) "indikaatormõõtmised" – mõõtmised, mis ei pea vastama nii rangetele kvaliteedinõuetele kui statsionaarsed mõõtmised;
- 25) "lenduvad orgaanilised ühendid (LOÜ)" – kõik inimtekkelised ja biogeneetilised orgaanilised ühendid, välja arvatud metaan, mis võivad päikesevalguse toimel lämmastikoksiididega reageerides tekitada fotokeemilisi oksüdante.

Artikkel 3

Kohustused

1. Liikmesriigid määravad asjakohastel tasanditel pädevad asutused ja organid, kelle ülesanded on järgmised:
  - a) välisõhu kvaliteedi hindamine;
  - b) mõõtesüsteemide (meetodid, seadmed, võrgud, laborid) heakskiitmine;
  - c) mõõtmistäpsuse tagamine;
  - d) hindamismeetodite analüüs;
  - e) kogu ühendust hõlmavate komisjoni korraldatavate kvaliteeditagamise programmide koordineerimine oma territooriumil;
  - f) koostöö teiste liikmesriikide ja komisjoniga.

Vajaduse korral järgivad pädevad ametiasutused I lisa jaotist C.
2. Liikmesriigid teavitavad üldsust, milline pädev ametiasutus või organ on määratud lõikes 1 nimetatud ülesannete täitmiseks.

II peatükk Välisõhu kvaliteedi hindamine

1. JAGU ÜLDISED MÄRKUSED

Artikkel 4

Piirkondade ja linnastute määramine

Liikmesriigid määravad piirkonnad ja linnastud kogu oma territooriumil. Õhu kvaliteedi hindamist ja õhu kvaliteedi juhtimist tehakse kõigis piirkondades ja linnastutes.

2. JAGU VÄLISÕHU KVALITEEDI HINDAMINE VÄÄVELDIOKSIIDI, LÄMMASTIKDIOKSIIDI JA LÄMMASTIKOKSIIDIDE, TAHKETE OSAKESTE, PLII, BENSEENI JA SÜSINIKMONOOKSIIDI SUHTES

Artikkel 5

Hindamisrežiim

1. Inimeste tervise ja taimkatte kaitseks kohaldatakse vääveldioksiidi, lämmastikdioksiidi ja lämmastikoksiidide, tahkete osakeste (PM₁₀ ja PM_{2,5}), plii, benseeni ja süsinikmonooksiidi puhul II lisa A jaos määratletud ülemisi ja alumisi hindamispire.

Piirkonnad ja linnastud liigitatakse neist hindamispriiridest lähtudes.

2. Lõikes 1 viidatud **liigenduse üle teostatakse järelevalvet ning see** vaadatakse läbi **pärast tulemuste hindamist** üks kord viie aasta jooksul vastavalt II lisa B jaos sätestatud korrale.

Märkimisväärsete muudatuste korral tegevuses, mis mõjutab vääveldioksiidi, lämmastikdioksiidi või vajaduse korral lämmastikoksiidide, tahkete osakeste (PM₁₀, PM_{2,5}), plii, benseeni või süsinikmonooksiidi sisaldust välisõhus, vaadatakse siiski liigitus läbi sagedamini.

Artikkel 6

Hindamiskriteeriumid

1. Liikmesriigid hindavad välisõhu kvaliteeti artiklis 5 viidatud saasteainete suhtes kogu oma territooriumil vastavalt käesoleva artikli lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud kriteeriumidele.
2. Kõigis piirkondades ja linnastutes, kus lõikes 1 viidatud saasteainete tase välisõhus ületab nende saasteainete ülemist hindamispääri, tuleb välisõhu kvaliteedi hindamiseks kasutada statsionaarseid mõõtmisi. Et saada piisavalt teavet välisõhu kvaliteedi kohta **täiendatakse** neid statsionaarseid mõõtmisi modelleerimismeetodite ja/või indikaatormõõtmistega.
3. Kõigis piirkondades ja linnastutes, kus lõikes 1 viidatud saasteainete tase välisõhus on madalam nende saasteainete ülemisest hindamispäärist, **kasutatakse** välisõhu kvaliteedi hindamiseks statsionaarsete mõõtmiste, modelleerimismeetodite ja/või indikaatormõõtmiste kombinatsiooni.
4. Kõigis piirkondades ja linnastutes, kus lõikes 1 nimetatud saasteainete tase välisõhus on madalam nende saasteainete alumisest hindamispäärist, peaks välisõhu kvaliteedi hindamiseks olema piisav kasutada ainult modelleerimise või objektiivse hinnangu või mõlema andmise meetodeid.

5. Lisaks lõigetes 2, 3 ja 4 nimetatud hindamistele tuleb teostada mõõtmised suurtest õhureostusallikatest eemal asuvates taustpiirkondades, mis annaksid teavet vähemalt tahkete osakeste ($PM_{2,5}$) aastase keskmise massikontsentratsiooni ja keemilise koostise kohta ning need tuleb läbi viia järgmistest kriteeriumidest lähtuvalt:
- a) iga 100 000 km^2 kohta tuleb rajada üks proovivõtukoht;
  - b) iga liikmesriik rajab vähemalt ühe mõõtejaama, ent liikmesriigid võivad selleks, et saavutada vajalik mõõtejaamade arv ning nendevaheline vahemaa, naaberliikmesriigiga kokkuleppel rajada ühe või mitu ühist mõõtejaama, mis hõlmavad naaberpiirkondi;
  - c) vajaduse korral koordineeritakse järelvalvet õhusaasteainete kauglevi seire ja hindamise Euroopa *koostööprogrammi seirestrateegia* ja mõõtmisprogrammi abil;
  - d) tahkete osakeste massimõõtmiste andmekvaliteedi normide suhtes kohaldatakse I lisa A jagu ja IV lisa tervikuna.

Liikmesriigid teavitavad komisjoni ka mõõtmismeetoditest, mida nad kasutavad tahkete osakeste ($PM_{2,5}$) keemilise koostise mõõtmiseks.

Artikkel 7

Proovivõtukohad

1. Välisõhus sisalduva vääveldioksiidi, lämmastikdioksiidi ning lämmastikoksiidide, tahkete osakeste (PM_{10} , $PM_{2,5}$), plii, benseeni ja süsinikmonooksiidi mõõtmise proovivõtukohtade paiknemine määratakse vastavalt III lisa sätestatud kriteeriumidele.

2. Piirkondades ja linnastutes, kus statsionaarsed mõõtmised on õhu kvaliteedi hindamiseks ainus teabeallikas, peab proovivõtukohtade arv iga asjakohase saasteaine kohta olema mitte väiksem kui V lisa A jaos sätestatud väikseim proovivõtukohtade arv. ***Nimetatud piirkondades või linnastutes tuleb vastavaid mõõtmisi teostada iga päev.***

Piirkondades ja linnastutes, kus lisaks statsionaarsete proovivõtukohtade mõõtmisandmetele on kättesaadav ka õhu kvaliteedi modelleerimise ja/või indikaatormõõtmise abil saadud teave, võib V lisa A jaos määratud proovivõtukohtade üldarvu siiski vähendada 50% võrra järgmistel tingimustel:

- a) täiendavad meetodid tagavad õhukvaliteedi hindamiseks küllaldase teabe piirväärtuste, ***sihtväärtuste*** või häiretasemete kohta, samuti nõuetekohase teabe üldsuse teavitamiseks;
- b) ***igapäevased mõõtmised viiakse läbi loodavates proovivõtukohtades;***
- c) loodavate proovivõtukohtade arv ja vahemaa teiste mõõtmismeetodite rakendamise kohtadeni on küllaldane, et teha asjassepuutuv saasteaine kindlaks vastavalt I lisa A jaos kindlaksmääratud andmekvaliteedinormidele ning võimaldavad saada I lisa B jaos ettenähtud kriteeriumidele vastavad hindamistulemused.

Teises taandes viidatud juhtumil võetakse õhukvaliteedi hindamisel piirväärtuste või ***sihtväärtuste*** suhtes arvesse modelleerimise ja/või indikaatormõõtmise tulemused.

3. ***Komisjon ja liikmesriigid tagavad proovivõtukohtade valimisel kriteeriumite ühtse kohaldamise.***

Artikkel 8

Mõõtmise standardmeetodid

Liikmesriigid kohaldavad VI lisa A ja C jaos sätestatud mõõtmise standardmeetodeid ja kriteeriume.

Muid mõõtmismeetodeid võib kasutada vastavalt VI lisa B jaos sätestatud tingimustele.

3. JAGU

VÄLISÕHU KVALITEEDI HINDAMINE OSOONI SUHTES

Artikkel 9

Hindamiskriteeriumid

1. Piirkondades ja linnastutes, kus osoonisaldus on viimase viie mõõteaasta ükskõik millisel aastal ületanud VII lisa *punktis 3* sätestatud pikaajalise eesmärgi, on statsionaarne mõõtmine kohustuslik.
2. Kui osa viie aasta andmetest puudub, võivad liikmesriigid selleks, et kindlaks teha, kas lõikes 1 osutatud pikaajalised eesmärgid on viie aasta jooksul ületatud, ühendada andmed, mis on saadud oletatavatest kõrgeimat saastatuse taset iseloomustavatest kohtadest ühe ja sama aja lühematel mõõtmisperioodidel, ning emissiooni andmekogudest ja modelleerimisest saadud andmed.

Artikkel 10

Välisõhus sisalduva osooni proovivõtukohtade paiknemine

1. Välisõhus sisalduva osooni proovivõtukohtade paiknemine määratakse kindlaks vastavalt VIII lisas ette nähtud kriteeriumidele.

2. Statsionaarsete proovivõtukohtade väiksem arv osoonisisalduse pidevaks mõõtmiseks piirkondades või linnastutes, kus mõõtmised on õhukvaliteedi hindamise ainsaks teabeallikaks, ei tohi olla väiksem kui IX lisa A jaos kindlaks määratud väiksem proovivõtukohtade arv.

Piirkondades ja linnastutes, kus lisaks statsionaarsete proovivõtukohtade mõõtmisandmetele on kättesaadav ka õhu kvaliteedi modelleerimise ja/või indikaatormõõtmise abil saadud teave, võib siiski IX lisa A jaos kindlaksmääratud proovivõtukohtade arvu vähendada järgmistel tingimustel:

- a) täiendavad meetodid tagavad õhukvaliteedi hindamiseks piisava teabe sihtväärtuste, pikaajaliste eesmärkide, teavitamis- ja häiretasemete kohta;
- b) loodavate proovivõtukohtade arv ja vahemaa teiste mõõtmismeetodite rakendamise kohtadeni on küllaldane, et teha osoonisisaldus kindlaks vastavalt I lisa A jaos kindlaksmääratud andmekvaliteedinormidele ning võimaldavad saada I lisa B jaos ettenähtud kriteeriumidele vastavad hindamistulemused;
- c) igas piirkonnas või linnastus on vähemalt üks proovivõtukoht kahe miljoni elaniku kohta või üks proovivõtukoht 50 000 km² kohta, olenevalt sellest, kummal juhul on proovivõtukohtade arv suurem, kuid mitte vähem kui üks proovivõtukoht igas piirkonnas või linnastus;
- d) lämmastikdioksiidi mõõdetakse kõigis ülejäänud proovivõtukohtades, välja arvatud maapiirkonna taustkontsentratsioonide mõõtejaamades.

Teises taandes viidatud juhul võetakse õhukvaliteedi hindamisel sihtväärtuste suhtes arvesse modelleerimise ja/või indikaatormõõtmise tulemused.

3. Lämmastikdioksiidi mõõdetakse vähemalt 50% IX lisa A jaos ettenähtud osooni proovivõtukohtadest. Seda mõõdetakse pidevalt, välja arvatud VIII lisa A jaos viidatud maapiirkonna taustkontsentratsioonide mõõtejaamades, kus võib kasutada muid mõõtemetodeid.
4. Neis piirkondades ja linnastutes, kus möödunud viieaastase mõõteperioodi igal aastal on tasemed pikaajaliste eesmärkide väärtustest väiksemad, määratakse statsionaarseteks mõõtmisteks ettenähtud proovivõtukohtade arv kindlaks IX lisa B jao kohaselt.
5. Iga liikmesriik tagab, et tema territooriumil seatakse sisse ja töötab vähemalt üks proovivõtukoht, mis annab andmeid X lisas loetletud osooni eellaste kontsentratsioonide kohta. Iga liikmesriik määrab X lisas sätestatud meetodeid ja eesmarke arvesse võttes mõõtejaamade arvu ja koha, kus mõõdetakse osooni eellaste sisaldust.

Artikkel 11

Mõõtmise standardmeetodid

1. Liikmesriigid kohaldavad osooni mõõtmiseks VI lisa A jao *punktis 8* sätestatud standardmeetodit. Muid mõõtmismetodeid võib kasutada vastavalt VI lisa B jaos sätestatud tingimustele.
2. Iga liikmesriik teatab komisjonile meetoditest, mida ta kasutab X lisas loetletud LOÜ proovide võtmiseks ja mõõtmiseks.

III peatükk Välisõhu kvaliteedi juhtimine

Artikkel 12

Nõuded piirkondades, kus saasteainete tase on piirväärtustest
ja **sihtväärtustest** madalam

Piirkondades ja linnastutes, kus vääveldioksiidi, lämmastikdioksiidi, PM₁₀-osakeste, PM_{2,5}-osakeste, plii, benseeni ja süsinikmonooksiidi tasemed välisõhus on madalamad vastavatest XI ja XIV lisas kindlaksmääratud piirväärtustest või **sihtväärtustest**, hoiavad liikmesriigid nende saasteainete näitajad piirväärtustest või sihtväärtustest madalamal tasemel ja püüavad säilitada parimat, säästva arenguga kooskõlas olevat välisõhu kvaliteeti.

Artikkel 13

Inimeste tervise kaitseks ettenähtud piirväärtused ja häiretasemed

1. Liikmesriigid tagavad, võttes arvesse III lisa A jagu, et nende territooriumidel ei ületaks vääveldioksiidi, PM₁₀, plii ja süsinikmonooksiidi tasemed välisõhus lisas XI kindlaksmääratud piirväärtusi.

Lämmastikdioksiidi ja benseeni suhtes XI lisas määratletud piirväärtusi ei tohi ületada alates selles lisas märgitud tähtaegadest.

Vastavust nendele nõuetele hinnatakse vastavalt III lisa B jaole.

XI lisas sätestatud lubatud ületamismäära kohaldatakse vastavalt artiklile 21.

2. Välisõhus vääveldioksiidi ja lämmastikdioksiidi sisalduse häiretasemed on sätestatud XII lisa A jaos.

3. Liikmesriigid võivad kindlaks määrata piirkonnad või linnastud, kus PM_{10} -osakeste piirväärtused ületatakse pärast talvist teede liivatamist ***või teede puhastamist välisõhku sattuvate PM_{10} -osakeste tõttu, tingimusel, et see ei mõjuta $PM_{2,5}$ taset.***

Liikmesriigid saadavad komisjonile selliste piirkondade või linnastute loetelud koos andmetega nendes esinevate PM_{10} -osakeste tasemete ja allikate kohta.

Teavitades komisjoni kooskõlas artikliga 25, esitavad liikmesriigid ka vajaliku tõendmaterjali, mis näitab, et piirväärtuste ületamine on tingitud sellistest õhku sattunud osakestest ja et saastetaseme vähendamiseks on võetud otstarbekohased meetmed.

Ilma et see piiraks artikli 19 kohaldamist, on liikmesriikidel käesoleva lõike esimeses taandes nimetatud piirkondade ja linnastute jaoks vaja koostada artikliga 21 ettenähtud kavad ja programmid, kui ületamiste põhjuseks on muud PM_{10} -osakeste allikad kui talvine teede liivatamine ***ja soolatamine.***

Artikkel 14

Kriitilised saastetasemed

1. Liikmesriigid tagavad linnastutest eemal asuvates piirkondades ja muudes asulates vastavuse XIII lisas kindlaksmääratud kriitilistele saastetasemetele.

Liikmesriigid võivad kohaldada *esimeses alalõigus osutatud* kriitilisi saastetasemeid ka teistes linnastutes ja asulates, kus kahjulike mõjude oht on väga suur.

2. Piirkondades ja linnastutes, kus statsionaarsed mõõtmised on õhu kvaliteedi hindamise ainus teabeallikas, ei tohi proovivõtukohtade arv olla väiksem kui määratletud V lisa C jaos. Kui teavet saadakse indikaatormõõtmise või modelleerimise tulemusel, võib proovivõtukohtade arvu vähendada 50% võrra, kui asjaomaste saasteainete hinnangulist taset on võimalik määrata kooskõlas I lisa A jaos kindlaksmääratud andmekvaliteedinormidega.

Artikkel 15

PM_{2,5}-osakestega kokkupuute vähendamise sihtmärk ja **sihtväärtus ning PM_{2,5} kontsentratsiooni püürväärtus** inimeste tervise kaitseks

1. Liikmesriigid tagavad, et XIV lisa *B jaos* sätestatud PM_{2,5}-osakestega kokkupuute vähendamise sihtmärk saavutatakse selles lisas ettenähtud aja jooksul.
2. PM_{2,5}-osakestega keskmise kokkupuute näitajat hinnatakse XIV lisa A jao kohaselt.
3. Iga liikmesriik tagab, et PM_{2,5}-osakestega keskmise kokkupuute näitaja proovivõtukohtade paiknemine ja arv tagaksid elanikkonna üldise kokkupuute asjakohase kajastamise vastavalt III lisale. Proovivõtukohtade arv ei tohi olla väiksem kui V lisa B jaos kindlaks määratud.
4. Liikmesriigid tagavad, et **välisõhus sisalduvate** PM_{2,5}-osakeste **sihtväärtus ja püürväärtus saavutatakse kogu liikmesriigi territooriumil alates XIV lisa C jaos märgitud kuupäevast.**
5. XIV lisa C jaos sätestatud lubatud ületamismäära kohaldatakse vastavalt artiklile 21.

Artikkel 16

Nõuded piirkondades ja linnastutes,
kus osoonitasemed ületavad pikaajalisi eesmärke

1. Liikmesriigid tagavad, et VII lisas kindlaksmääratud sihtväärtused ja pikaajalised eesmärgid saavutatakse selles lisas märgitud tähtaja jooksul.
2. Liikmesriigid tagavad, et piirkondade ja linnastute jaoks, kus sihtväärtus on ületatud, rakendatakse sihtväärtuse kasutuselevõtmiseks alates VII lisa *punktis 2* kindlaksmääratud kuupäevast vastavalt direktiivi 2001/81/EÜ artiklile 6 ettevalmistatud kava või programm, kui sihtväärtus ei ole saavutatav proportsionaalsete meetmete abil.

Kui käesoleva direktiivi artikli 21 lõike 1 kohaselt on vaja koostada või rakendada kavad või programmid ka muude saasteainete kui osooni osas, siis koostavad ja rakendavad liikmesriigid võimaluse korral kõiki asjaomaseid saasteaineid hõlmavad ühtsed tegevuskavad või programmid.

3. Selliste piirkondade ja linnastute jaoks, kus osoonitasemed välisõhus on kõrgemad kui pikaajalised eesmärgid, kuid kindlaksmääratud sihtväärtustest madalamad või nendega võrdsed, töötavad liikmesriigid välja ja rakendavad seal majanduslikult tõhusaid abinõusid, et saavutada pikaajalised eesmärgid. Need meetmed peavad olema kooskõlas vähemalt kõigi lõikes 2 märgitud kavade ja programmidega.

Artikkel 17

Nõuded piirkondades ja linnastutes,
kus osoonitasemed vastavad pikaajalistele eesmärkidele

Liikmesriigid hoiavad osoonitasemed neis piirkondades ja linnastutes, kus osoonitasemed vastavad pikaajalistele eesmärkidele, vastavatest väärtustest madalamal tasemel ning säilitavad proportsionaalsete meetmete abil säästvale arengule ning keskkonna- ja inimeste tervise kaitse kõrgele tasemele vastava parima välisõhu kvaliteedi, niivõrd kui sellised tegurid nagu osoonisaaste piiriülene laad ja ilmastikutingimused seda võimaldavad.

Artikkel 18

Teavitamis- või häiretaseme ületamise korral nõutavad meetmed

XII lisas määratletud teavitamistaseme või samas määratletud mistahes häiretasemete ületamise korral võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed avalikkuse teavitamiseks raadio, televisiooni, ajakirjandusväljaannete või interneti vahendusel.

Samuti edastavad liikmesriigid komisjonile viivitamatult teabe saasteainete dokumenteeritud tasemete ning juhtumite kestuse kohta, mille jooksul ületati häire- või teavitamistaset.

Artikkel 19

Looduslikest allikatest pärit heitkogused

1. Liikmesriigid võivad määrata piirkonnad või linnastud, kus antud saasteaine *piirväärtuste* või *sihtväärtuste* ületamise põhjustavad looduslikud allikad.

Liikmesriigid saadavad komisjonile selliste piirkondade ja linnastute loetelu koos andmetega nendes esinevate saasteainete tasemete ja allikate kohta ning tõendid, mis näitavad, et ületamised on tingitud looduslikest allikatest.

2. Kui komisjoni on vastavalt lõikele 1 teavitatud looduslikest allikatest põhjustatud ületamisest, ei käsitata kõnealust ületamist ületamisena käesolevas direktiivis sätestatud tähenduses.

Artikkel 20

Tähtaja edasilükkamine ja teatavate piirväärtuste kohaldamise kohustusest lubatavad erandid

1. Kui antud piirkond või linnastu ei suuda saavutada lämmastikdioksiidi, benseeni *ja* *PM₁₀* piirtasemeid või PM_{2,5}-osakeste *sihtväärtust* XI lisas või XIV lisa C jaos kindlaksmääratud tähtjaks, võib liikmesriik need tähtjad kõnealuse piirkonna või linnastu osas *edasi lükata maksimaalselt neljaks aastaks alates käesoleva direktiivi jõustumisest, kui nimetatud liikmesriik näitab, et ülalnimetatud tähtaegadest kinnipidamiseks on riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil võetud kõik asjakohased meetmed. Piirkonna või linnastu kohta koostatakse kooskõlas artikliga 21 kava või programm, milles näidatakse ära meetmed, mis võetakse selleks, et uueks tähtjaks jõuda nõutavate piir- või sihtväärtusteni.*
2. Kui teatud piirkonnas või linnastus osutub XI lisas sätestatud vääveldioksiidi, süsinikmonooksiidi *ja plii piirväärtuse* saavutamine siiski raskeks kohaspetsiifiliste levimisomaduste, ebasoodsate ilmastikutingimuste või piiriülese saasteleviku tõttu, vabastatakse liikmesriigid nende piirväärtuste rakendamise kohustusest kuni 31. detsembrini 2009. aastal, kui *lõikes 1* sätestatud kohustused on täidetud.

3. *Teatud piirkonna või linnastu osas võivad liikmesriigid lõikes 1 osutatud PM_{10} piirväärtuse ja $PM_{2,5}$ sihtväärtuse saavutamise tähtaegu maksimaalselt kahe aasta võrra edasi lükata, kui lõikes 1 nimetatud õhu kvaliteedi kavast või programmiist nähtub, et piir- või sihtväärtust ei ole võimalik saavutada ja kui liikmesriik näitab, et ülalnimetatud tähtaegadest kinnipidamiseks on riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil võetud kõik asjakohased meetmed, sealhulgas XV lisa punktis 10 viidatud direktiivide rakendamine nendes õigusaktides kehtestatud tähtaegadeks. Muudetud kavas või programmis selgitatakse ülalnimetatud tähtaegade ületamise põhjuseid ning näidatakse, milliseid meetmeid võetakse piir- või sihtväärtuste saavutamiseks täiendava ajavahemiku jooksul.*
4. Kui liikmesriik kohaldab lõiget 1, 2 või 3, peab ta tagama, et saasteainete *piir- või sihtväärtust* ei ületata rohkem kui XI või XIV lisas iga saasteaine puhul määratletud maksimaalse lubatud ületamismäära võrra.
5. Liikmesriigid teatavad viivitamata komisjonile *ja kõigile teistele liikmesriikidele* oma seisukoha selles, kus on võimalik kohaldada lõiget 1, 2 või 3, ning edastavad lõikes 1 viidatud kavad või *programmid koos* kogu olulise teabega, mida komisjonil on vaja, et hinnata, kas kõik asjakohased tingimused on täidetud. *Asjakohaste tingimuste täitmist või täitmata jätmist hinnates pööratakse erilist tähelepanu sellele, milliseid täiendavaid ühenduse meetmeid on võetud selleks, et aidata liikmesriikidel saavutada ettenähtud siht- ja piirväärtused.*

Kui komisjon ei ole esitanud vastuväiteid *kuue kuu* jooksul alates kõnealuse teabe saamisest, loetakse asjakohased tingimused lõike 1, 2 või 3 rakendamiseks täidetuks.

Kui esitatakse vastuväiteid, võib komisjon liikmesriikidelt nõuda kavade või *programmide kohandamist* või uute esitamist.

IV peatükk Kavad ja programmid

Artikkel 21

Õhu kvaliteedi kavad ja programmid

1. Kui teatud piirkondades või linnastutes saasteainete tase välisõhus ületab mõnda piirväärtust või **sihtväärtust või** mõnda asjakohast lubatud ületamismäära, peavad liikmesriigid tagama, et nende piirkondade ja linnastute jaoks on koostatud kavad või programmid vastavate XI ja XIV lisas määratletud piir- või **sihtväärtuste saavutamiseks**.

Kõnealused kavad või programmid peavad sisaldama vähemalt XV **lisas** loetletud teavet.

Kavad või programmid võivad sisaldada artiklis 22 osutatud meetmeid.

Esimeses lõigus osutatud kavad ja programmid koostatakse eeldusel, et direktiivi 96/61/EÜ kohaldamisalasse jäävate tööstusrajatiste puhul, mis kasutavad parimat võimalikku tehnikat nimetatud direktiivi artikli 2 punkti 11 tähenduses, ei sisalda kavad ja programmid muid nõudeid peale parima võimaliku tehnika kasutamise nõude. Plaanid ja kavad edastatakse komisjonile koondatult ning sobivas elektroonilises vormis kuupäevaks, mis määratakse kindaks vastavalt artikli 26 lõikele 2.

2. Liikmesriigid tagavad võimaluste piires vastavuse muude direktiivi 2001/80/EÜ, direktiivi 2001/81/EÜ või direktiivi 2002/49/EÜ raames nõutavate kavadega, et saavutada asjakohased keskkonnaeesmärgid.
3. Lõikes 1 viidatud kavasid või *programme ei* hinnata direktiivi 2001/42/EÜ kohaselt.

Artikkel 22

Lühiajalised tegevuskavad

1. Kui teatud piirkondades või linnastutes on oht, et saasteainete tase välisõhus ületab **VII, XI, XII ja XIV lisas** määratletud üht või enamat **piirväärtust**, **sihtväärtust** või häiretaset, koostab liikmesriik vajadusel tegevuskavad konkreetsete meetmete kohta, mis tuleb lühikese aja jooksul võtta, et vähendada seda ohtu ja lühendada sellise juhtumi kestust.

L liikmesriigid koostavad geograafiliste, ilmastiku- ja majandustingimuste põhjal ise lühiajalised tegevuskavad, kui nende arvates on olemas märkimisväärsed võimalused sellisest ületamisest tuleneva ohu, selle kestuse või raskuse vähendamiseks. Sellise lühiajalise tegevuskava koostamisel võtavad liikmesriigid arvesse otsust 2004/279/EÜ.

2. Olenevalt üksikjuhtumist võib lõikes 1 viidatud lühiajalistes tegevuskavades ette näha **lühiajaliselt tõhusaks osutunud** meetmeid, et kontrollida ja vajaduse korral peatada teatavaid **toiminguid, mis on selgelt vastutavad** vastavate **piirväärtuste või sihtväärtuste** või häiretaseme **ületamise ohu eest. Artikli 21 lõike 1 teist alalõiku kohaldatakse mutatis mutandis.**
3. Liikmesriigid teevad oma teostatavusuuringute tulemused ja lühiajaliste tegevuskavade sisu ning nende rakendamisega seotud teabe kättesaadavaks **avalikkusele ja asjaomastele organisatsioonidele. Asjaomaste organisatsioonide hulka arvatakse keskkonna- ja tarbijäühingud, elanikkonna tundlike rühmade huve esindavad organisatsioonid ja muud asjakohased tervishoiuasutused ja asjakohased tööstusliidud.**
4. **Alates ...*** avaldab komisjon korrapäraselt näiteid lühiajaliste tegevuskavade koostamise parimatest tavadest.

---

* 12 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

Artikkel 23

Piiriülene õhusaaste

1. Kui häiretase, *piirväärtus* või *sihtväärtus* ja mõni asjaomane lubatud ületamismäär või pikaajaline eesmärk ületatakse saasteainete või nende eellaste olulise piiriülese leviku tõttu, siis teeb asjaomane liikmesriik vajaduse korral koostööd selliste ühiste tegevuskavade koostamisel nagu artiklile 21 vastavad ühised või ühiselt koordineeritavad kavad ja -programmid, et kõrvaldada sellised ületamised asjakohaste, kuid proportsionaalsete meetmete abil.
2. Komisjon kutsutakse osalema ja abistama igasuguses lõikes 1 viidatud koostöös. Vajaduse korral otsustab komisjon direktiivi 2001/81/EÜ ning eriti selle artikli 9 alusel koostatud aruandeid arvesse võttes, kas piiriülest osoonisaastet tekitavate osooni eellaste heitkoguste vähendamiseks on vaja võtta täiendavaid meetmeid ühenduse tasandil.
3. Liikmesriigid koostavad ja rakendavad vajaduse korral teiste liikmesriikide naaberalasid hõlmavad ühised lühiajalised tegevuskavad vastavalt artiklile 22. Liikmesriigid tagavad, et teiste liikmesriikide naaberalad, mille kohta on välja töötatud lühiajalised tegevuskavad, saavad kätte kogu asjakohase teabe.
4. Kui teavitamis- või häiretase ületatakse riigipiiri lähedal asuvatel aladel või linnastutes, siis tuleb sellest võimalikult kiiresti teatada asjaomaste naaberliikmesriikide pädevatele asutustele. See teave tehakse kättesaadavaks ka üldsusele.
5. Lõigetes 1 ja 3 sätestatud kavade ja programmide koostamisel ning avalikkuse teavitamisel lõike 4 kohaselt teevad liikmesriigid vajaduse korral koostööd kolmandate riikidega ja eriti kandidaatriikidega.

V peatükk Teave ja aruandlus

Artikkel 24

Avalik teave

1. Liikmesriigid tagavad, et nii avalikkus kui ka keskkonna- ja tarbijaorganisatsioonid ning elanikkonna tundlike rühmade huve esindavad **organisatsioonid, muud** asjakohased tervishoiuasutused **ja asjakohased tööstusliidud** saaksid piisavat ja õigeaegset teavet järgnevast:
  - a) välisõhu kvaliteedi kohta vastavalt XVI lisale;
  - b) artikli 20 lõigetes 1 ja 3 viidatud edasilükkamisotsusest;
  - c) artikli 20 lõikes 2 viidatud eranditest;
  - d) artikli 16 lõikes 2, artikli 20 lõikes 1 ja artiklis 21 sätestatud kavadest või programmidest.

Teave tehakse tasuta kättesaadavaks kergesti ligipääsetava meedia kaudu, sealhulgas interneti või muude asjakohaste telekommunikatsioonivahendite kaudu ning võttes arvesse direktiivi 2006/.../EÜ [*millega rajatakse Euroopa Ühenduse ruumiandmete infrastruktuur (INSPIRE)*] sätteid.

2. Liikmesriigid teevad avalikkusele **kättesaadavaks aastaaruanded** kõigi käesoleva direktiiviga hõlmatud saasteainete kohta.

Nendes aruannetes võetakse **kokku piirväärtusi** ületavad **tasemed, sihtväärtused**, pikaajalised eesmärgid, teavitamistase ja häiretase asjakohaste keskmistamisaegade jooksul. Kõnealuse teabega peab kaasnema kokkuvõttev hinnang nende ületamiste tagajärgede kohta. Vajaduse korral võib aruannetes olla ka metsa kaitsega seotud täiendav teave ja hinnangud ning teave muude saasteainete kohta, mille järelevalve on määratletud käesoleva direktiivi sätetega, muu hulgas näiteks X lisa B jaos loetletud osooni eellased.

Artikkel 25

Teabe ja aruannete edastamine

Liikmesriigid tagavad, et teave välisõhu kohta tehakse komisjonile kättesaadavaks.

Artikkel 26

Muutmis- ja rakendusmeetmed

1. Komisjon muudab vajaduse korral vastavalt artikli 27 **lõikes 3** osutatud korrale I–VI, VIII–X ja XV lisa.

Kõnealused muutmised ei tohi siiski otse ega kaudselt põhjustada järgmisi muudatusi:

- a) **piirväärtustes, saasteainetega** kokkupuute vähendamise nõuetes, kriitilistes tasemetes, sihttasemetes, häire- või teavitamistasemetes ega VII lisas ja XI–XIV lisades määratletud pikaajalistes eesmärkides;
  - b) punktis a nimetatud parameetrite kohaldamise kuupäevades.
2. Komisjon määrab artikli 27 **lõikes 3** sätestatud korras, millise teabe peavad liikmesriigid artikli 25 kohaselt kättesaadavaks tegema.

Komisjon määrab samuti aruannetes esitatavate andmete ühtlustamise ning vastastikuse informatsiooni- ja andmevahetuse viisid liikmesriikide välisõhu saastust mõõtvate vaatlusvõrkude ja üksikute jaamade vahel artikli 27 lõikes 2 viidatud korras.
  3. Komisjon koostab suunised ühiste mõõtejaamade rajamise lepingute sõlmimiseks vastavalt artikli 6 lõikele 5.
  4. Komisjon koostab suunised VI lisa B jaos osutatud võrdväärsuse tutvustamiseks.

VI peatükk

Komitee, ülemineku- ja lõppsätted

Artikkel 27

Komitee

1. Komisjoni abistab komitee, mida nimetatakse välisõhu kvaliteedi komiteeks, edaspidi "komitee".
2. Kui osutatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse selle artikli 8 sätteid.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõikes 6 sätestatud tähtajaks kehtestatakse kolm kuud.

3. ***Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 a lõikeid 1 kuni 4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle artikli 8 sätteid.***

Artikkel 28

Karistused

Liikmesriigid sätestavad käesoleva direktiivi alusel vastuvõetud siseriiklike sätete rikkumise puhul kohaldatavad karistused ning võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Ettenähtud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja **hoiatavad**.

Artikkel 29

Kehtetuks tunnistamine ja üleminekusätted

1. Direktiivid 96/62/EÜ, 1999/30/EÜ, 2000/69/EÜ ja 2002/3/EÜ tunnistatakse kehtetuks käesoleva direktiivi *artikli* 32 lõikes 1 osutatud kuupäevast alates, ilma et see piiraks liikmesriikide kohustusi, mis on seotud kõnealuste direktiivide ülevõtmise ja kohaldamise tähtaegadega.

Siiski jäävad kehtima järgmised artiklid:

- a) direktiivi 96/62/EÜ artikkel 5 kuni 31. detsembrini 2010;
  - b) direktiivi 96/62/EÜ artikli 11 lõige 1 ning direktiivi 2002/3/EÜ artikli 10 lõiked 1 ja 2 kuni käesoleva direktiivi artikli 26 lõikes 2 osutatud rakendusmeetmete jõustumiseni;
  - c) direktiivi 1999/30/EÜ artikli 9 lõiked 3 ja 4 kuni 31. detsembrini 2009.
2. Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiividele tõlgendatakse viidetena käesolevale direktiivile ja loetakse vastavalt *XVIII lisa* vastavustabelile.
  3. Otsus 97/101/EÜ tunnistatakse kehtetuks alates käesoleva direktiivi artikli 26 lõikes 2 osutatud rakendusmeetmete jõustumisest.

Artikkel 30

Ülevaatamine

Komisjon vaatab $PM_{2,5}$ ja PM_{10} osakestega seotud sätted läbi viie aasta jooksul alates käesoleva direktiivi jõustumisest, arvestades uusimaid teaduslikult põhjendatud teadmisi. Komisjon töötab välja ja teeb ettepaneku kehtestada saasteainetega kokkupuute vähendamise õiguslikult siduv kohustus, milles võetakse arvesse liikmesriikide õhukvaliteedi seisukorda ja vähendamispotentsiaali. *Läbivaatamise käigus selgitab komisjon, kas piisab PM_{10} -osakestele piirväärtuste kehtestamisest või tuleks need asendada $PM_{2,5}$ -osakeste piirväärtustega.*

Artikkel 31

Ühenduse meetmed heitkoguste vähendamiseks nende tekkekohas

Kui XVII lisas nimetatud vajalikud ühenduse meetmed heitkoguste vähendamiseks nende tekkekohas ei ole jõustunud 1. jaanuariks 2010, võimaldatakse liikmesriigile $PM_{2,5}$ - ja PM_{10} -osakeste osas kaheaastane erandi kehtivusaeg alates 1. jaanuarist 2010, kui ta astub vajalikke samme õhusaaste vähendamiseks. Erandi kehtivusaja kogupikkus ei ületa artikli 20 lõigetes 1 ja 3 nimetatud ajavahemikke.

Artikkel 32

Direktiivi ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigusnormid *hiljemalt ...**. Liikmesriigid edastavad kõnealuste õigusnormide teksti ning kõnealuste normide ja käesoleva direktiivi vahelise vastavustabeli viivitamata komisjonile.

---

* 12 kuu jooksul pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

Kui liikmesriigid võtavad need õigusnormid vastu, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 33

Käesolev direktiiv jõustub selle Euroopa Liidu Teatajas avaldamise päeval.

Artikkel 34

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

....,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

I LISA

ANDMETE KVALITEEDIEESMÄRGID

A. ANDMETE KVALITEEDIEESMÄRGID VÄLISÕHU KVALITEEDI HINDAMISEL

	Vääveldioksiid, lämmastikdioksiid ja lämmastikoksiidid ning süsinikmonooksiid	Benseen	Tahked osakesed (PM ₁₀ /PM _{2,5})ja plii	Osoonja sellega seotud NO ja NO ₂
Statsionaarsed mõõtmised ⁽¹⁾ Määramatus Vähim andmete registreerimisaja määr Vähim vaatlusaja määr: - linna taust ja liiklus - tööstusettevõtted	15% 90%	25% 90% 35% ⁽²⁾ 90%	25% 90%	15% 90% suvel 75% talvel
Orienteerivad mõõtmised Määramatus Vähim andmete registreerimisaja määr Vähim vaatlusaja määr	25% 90% 14% ⁽⁴⁾	30% 90% 14% ⁽³⁾	50% 90% 14% ⁽⁴⁾	30% 90% > 10% suvel
Mudelarvutuste määramatus: Ühe tunni keskvaartused Kaheksa tunni keskvaartused Päeva keskvaartused Aasta keskvaartused	50% 50% 50% 30%	- - - 50%	määramata 50%	50% 50%
Objektiivne hinnang Määramatus	75%	100%	100%	75%

-
- (1) Benseeni ja tahkete osakeste puhul võivad liikmesriigid kasutada pidevate mõõtmiste asemel pistelisi mõõtmisi, kui nad suudavad komisjonile tõendada, et määramatus koos pistelisest proovivõtmisest tuleneva määramatusega vastab 25-protsendilisele kvaliteedieesmärgile ja vaatlusaja määr jääb suuremaks kui orienteerivate mõõtmiste jaoks ettenähtud vähim vaatlusaja määr. Pisteliste proovide võtmine peab olema ühtlaselt jaotatud üle kogu aasta, et vältida tulemuste moonutamist. Pistelisest proovivõtmisest tulenev määramatus arvutatakse meetodiga, mis on esitatud dokumendis ISO 11222 (2002) "Air Quality – Determination of the Uncertainty of the Time Average of Air Quality Measurements". Kui pisteliste mõõtmiste alusel hinnatakse PM₁₀-osakeste päevase piirväärtuse ületamiste arvu ($N_{[hinnang]}$), siis tuleb rakendada järgmist parandustegurit: $N_{[hinnang]} = N_{[mõõdetud]} \times 365 \text{ päeva} / \text{mõõtmispäevade arv}$.
- (2) Jaotatud üle kogu aasta, et tulemus esindaks eri ilma- ja liiklustingimusi.
- (3) Mõõtmised ühel juhuslikult valitud päeval nädalas (pisteline kontroll), mis on ühtlaselt jaotatud üle kogu aasta, või kaheksal nädalal, mis on ühtlaselt jaotatud üle kogu aasta.
- (4) Üks pisteline kontrollmõõtmine nädalas, mis on ühtlaselt jaotatud üle kogu aasta, või mõõtmised kaheksal nädalal, mis on ühtlaselt jaotatud üle kogu aasta.

Hindamismeetodite määramatust (95-protsendilise usaldusnivoo juures) hinnatakse Euroopa Standardikomitee (CENi) "Mõõtmisvigade väljendamise juhendi" ("*Guide to the Expression of Uncertainty in Measurement*", ENV 13005-1999) põhimõtete, standardi ISO 5725:1994 meetoodika ja CENi ettekandes "Air Quality – Approach to Uncertainty Estimation for Ambient Air Reference Measurement Methods" (CR 14377:2002E) esitatud juhendite kohaselt. Ülaltoodud tabelis on esitatud üksikmõõtmiste määramatuse protsendid, keskmistatuna vaadeldavate ajavahemike kaupa usaldusvahemikuga 95% piirväärtuse suhtes. Statsionaarsete mõõtmiste määramatust käsitletakse rakendatavana asjaomase piirväärtuse ümbruses.

Mudelarvutuste ja objektiivse hindamise määramatus defineeritakse mõõdetava kontsentratsioonitaseme suurima võimaliku kõrvalekaldena arvutatud kontsentratsioonitasemest antud piirväärtuse juures kõnealuse ajavahemiku jooksul, arvestamata kõrvalekallete täpset aega.

Vähima andmete registreerimisaja määra ja vähima vaatlusaja määra nõuded ei sisalda aparatuuri korralisele kaliibrimisele ja hooldusele kulutatud aega.

B. ÕHUKVALITEEDI HINDAMISE TULEMUSED

Piirkondade ja linnastute puhul, kus õhu kvaliteedi hindamiseks kasutatakse peale mõõtmiste ka muid andmeallikaid või saadakse kogu teave neist andmeallikaist, koondatakse hindamistulemuste kokkuvõttesse järgmine teave:

- hindamistoimingute kirjeldus,
- kasutatud erimeetodid ja viited nende meetodite kirjeldustele,
- andme- ja teabeallikad,
- tulemuste ja nende määramatuse kirjeldus ja eeskätt linnastu piirkonna ulatus või, kui see on asjakohane, teeosa pikkus, kus saasteainete kontsentratsioon ületab *piirväärtust*, *sihtväärtust* või pikaajalist eesmärki koos lubatava ületamismääraga, ja iga sellise ala ulatus, mille piires saasteainete kontsentratsioon ületab ülemist või alumist hindamispiiri,
- mis tahes piirväärtust ületava saastusega kokku puutuda võivate elanike arv.

C. VÄLISÕHUKVALITEEDI HINDAMISE KVALITEEDI TAGAMINE: ANDMETE VALIDEERIMINE

1. Mõõtmiste korrektsuse tagamiseks ja käesoleva lisa A jaos esitatud kvaliteediesmärkide saavutamiseks peavad asjaomased artiklis 3 kindlaksmääratud pädevad asutused ja organid tagama järgmist:
  - kõigi artiklite 6 ja 9 alusel välisõhu kvaliteedi hindamiseks tehtud mõõtmiste jälgitavuse,
  - et üksikutes mõõtmisjaamades ja nende võrke haldavates asutustes oleks sisse seatud kvaliteeditagamise ja -kontrolli süsteem, millega nähakse ette korralised hooldustööd mõõteseadmete täpsuse tagamiseks,

- et andmete kogumise ja esitamise kohta oleks sisse seatud kvaliteeditagamise ja –kontrolli süsteem ja et selle ülesande saanud asutused osaleksid aktiivselt sellekohastes ühenduse kvaliteeditagamise programmides,
- et riikide laboratooriumid, kelle on nimetanud artikli 3 alusel määratud asjaomane pädev asutus või organ ja kes osalevad käesoleva direktiiviga hõlmatud saasteainete ühenduse võrdlusmääramistes, oleksid EN/ISO 17025 nõuete kohaselt akrediteeritud kasutama neis võrdlusmääramistes rakendatavaid meetodeid või selline akrediteerimisprotsess oleks käimas. Need laboratooriumid osalevad komisjoni organiseeritavate üleeuroopaliste kvaliteeditagamise programmide koordineerimises oma liikmesriigi territooriumil ja nad koordineerivad oma riigi tasandil standardmeetodite sobivat kasutamist ja muude meetodite samaväärsuse tõendamist.

2. Kõik esitatud andmed loetakse valideerituks.

II LISA

NÕUETE KINDLAKSMÄÄRAMINE VÄÄVELDIOKSIIDI, LÄMMASTIKDIOKSIIDI JA LÄMMASTIKOKSIIDIDE, TAHKETE OSAKESTE (PM₁₀ ja PM_{2,5}), PLII, SÜSINIKMONOOKSIIDI JA BENSEENI KONTSEENTRATSIOONI MÄÄRAMISEKS PIIRKONNA VÕI LINNASTU ÕHUS

A. ÜLEMISED JA ALUMISED HINDAMISPIIRID

Rakendatakse järgmisi ülemisi ja alumisi hindamispire:

a) Vääveldioksiid

	Inimese tervise kaitse	Taimestiku kaitse
Ülemine hindamispire	60% 24 tunni piirväärtusest (75 µg/m ³ , mida ei tohi ületada rohkem kui 3 korral kalendriaasta jooksul)	60% talvisest piirväärtusest (12 µg/m ³)
Alumine hindamispire	40% 24 tunni piirväärtusest (50 µg/m ³ , mida ei tohi ületada rohkem kui 3 korral kalendriaasta jooksul)	40% talvisest piirväärtusest (8 µg/m ³)

b) Lämmastikdioksiid ja lämmastikoksiidid

	Ühe tunni piirväärtus inimese tervise kaitseks (NO ₂)	Aasta piirväärtus inimese tervise kaitseks (NO ₂)	Aasta piirväärtus taimestiku kaitseks (NO _x)
Ülemine hindamispire	70% piirväärtusest (140 µg/m ³ , mida ei tohi ületada rohkem kui 18 korral kalendriaasta jooksul)	80% piirväärtusest (32 µg/m ³)	80% piirväärtusest (24 µg/m ³)
Alumine hindamispire	50% 24 tunni piirväärtusest (100 µg/m ³ , mida ei tohi ületada rohkem kui 18 korral kalendriaasta jooksul)	65% piirväärtusest (26 µg/m ³)	65% piirväärtusest (19,5 µg/m ³)

c) Tahked osakesed (PM₁₀/PM_{2,5})

	24 tunni keskvärtus	Aasta keskvärtus PM ₁₀	Aasta keskvärtus PM _{2,5}
Ülemine hindamispää	30 µg/m ³ , mida ei tohi ületada rohkem kui 7 korral kalendriaasta jooksul	14 µg/m ³	10 µg/m ³
Alumine hindamispää	20 µg/m ³ , mida ei tohi ületada rohkem kui 7 korral kalendriaasta jooksul	10 µg/m ³	7 µg/m ³

d) Plü

	Aasta keskvärtus
Ülemine hindamispää	70% piirväärtusest (0,35 µg/m ³)
Alumine hindamispää	50% piirväärtusest (0,25 µg/m ³)

e) Benseen

	Aasta keskvärtus
Ülemine hindamispää	70% piirväärtusest (3,5 µg/m ³)
Alumine hindamispää	40% piirväärtusest (2 µg/m ³)

f) Süsinikmonooksiid

	Kaheksa tunni keskvärtus
Ülemine hindamispää	70% piirväärtusest (7 mg/m ³)
Alumine hindamispää	50% piirväärtusest (5 mg/m ³)

B. ÜLEMISE JA ALUMISE HINDAMISPIIRI ÜLETAMISE KINDLAKSTEGEMINE

Kui on piisavalt andmeid, tehakse ülemise ja alumise hindamisprii ületamine kindlaks eelneva viie aasta kontsentratsioonide alusel. Hindamisprii loetakse ületatuks, kui eelneva viie aasta jooksul on seda ületatud vähemalt kolmel eri aastal.

Kui andmeid on vähem kui viie aasta kohta, võivad liikmesriigid ülemise ja alumise hindamisprii ületamise kindlakstegemiseks ühendada andmed, mis on saadud oletatavalt kõrgeimat saastetaset iseloomustavatest kohtadest ühe ja sama aasta lühematel mõõtmisperioodidel, ning heitkoguste andmekogudest ja mudelarvutustest saadud andmed.

III LISA

PROOVIVÕTUKOHTADE VALIMINE VÄÄVELDIOKSIIDI, LÄMMASTIKDIOKSIIDI JA LÄMMASTIKOKSIIDIDE, TAHKETE OSAKESTE (PM₁₀ ja PM_{2,5}), PLII, SÜSINIKMONOOKSIIDI JA BENSEENI KONTSENTRATSIOONI MÕÕTMISEKS VÄLISÕHUS

Statsionaarsete mõõtmiste puhul tuleb silmas pidada järgmist:

A. PROOVIVÕTUKOHTADE VALIMISE ÜLDTINGIMUSED

a) Inimese tervise kaitse

1. Inimese tervise kaitse eesmärgil võetavate proovide võtmiskohad valitakse nii, et saada järgmisi andmeid:
  - andmeid nende alade kohta piirkondades ja linnastutes, mille elanikud võivad piirväärtustele või **sihtväärtustele** vastava keskmistamisaja suhtes olulise aja jooksul otse või kaudselt kokku puutuda kõrgeima saastetasemega,
  - andmeid, mis iseloomustavad elanike kokkupuudet saasteainetega piirkondade ja linnastute muudel aladel.
2. Proovivõtukohad tuleb üldiselt valida nii, et mõõtmised ei kajastaks väga väikest ala seadme vahetus naabruses, mis tähendab, et proovivõtukoht tuleb valida nii, et õhuproov iseloomustaks võimaluse korral õhu kvaliteeti vähemalt alal pindalaga 200 m² liiklusega seotud proovivõtukohas ja mõõtmetega vähemalt 250 m × 250 m tööstusrajooni proovivõtukohas.
3. Linnakeskkonna taustapiirkondades valitakse proovivõtukoht nii, et mõõdetavat saastetaset mõjutaksid kõik tuulepealses küljes asuvad saasteallikad. Ükski saastetase ei tohiks olla domineeriv, kui tegemist ei ole suurele linnapiirkonnale iseloomuliku olukorraga. Sellised proovivõtukohad peaksid tavaliselt olema iseloomulikud vähemalt mitme ruutkilomeetri suurusele alale.

4. Tausttaseme hindamiseks ettenähtud proovid tuleb võtta sellistest kohtadest, kus neid ei mõjutaks läheduses (mõne kilomeetri ulatuses) asuvad linnastud või tööstuspiirkonnad.
5. Tööstusallikatest pärineva saastuse määramisel peab vähemalt üks proovivõtukoht olema saasteallikast allatuult lähimas elamurajoonis. Kui taustkontsentratsioon ei ole teada, tuleb valida täiendav proovivõtukoht saasteainete kontsentratsiooni määramiseks õhus domineeriva tuulesuuna korral.
6. Proovivõtukohtade peaksid võimaluse korral iseloomustama ka nende vahetust naabrusest kaugemal paiknevaid samalaadseid kohti.
7. Tuleks arvesse võtta ka vajadust paigutada proovivõtukohti saartele, kui see on vajalik inimeste tervise kaitseks.

b) Inimeste tervise kaitseks kehtestatud piirväärtustest kinnipidamise hindamine

Lükkmesriigid tagavad, et kusagil nende territooriumil ei ületa vääveldioksiidi, PM_{10} -osakeste, plii ja süsinikmonooksiidi sisaldus õhus XI lisas kehtestatud piirväärtusi.

Piirväärtustest kinnipidamist ei hinnata järgmistes asukohtades:

- ***kõik asukohad, kuhu käesolevas lisas toodud kriteeriumite kohaselt ei rajata proovivõtupunkte asjaomaste saasteainete sisalduse määramiseks;***
- ***piirkonnad, kuhu üldsusel ei ole juurdepääsu ja kus ei ole elanikke või ei ole alalisi elanikke;***
- ***tööstusettevõtete territooriumid või tööstusrajatised, kus kehtivad kõik asjakohased töötervishoidu reguleerivad õigusaktid ja kuhu üldsusel ei ole juurdepääsu;***

- ***maanteed, tööstussaared ning kiirteede ja kiirliiklusega teede eraldusribad;***
- ***piirkonnad, kus üldsusel ei ole olulise ajavahemiku jooksul otsest või kaudset kokkupuudet saasteainetega.***

c) Taimestiku kaitse

Taimestiku kaitse eesmärgil võetakse proove kohtadest, mis on rohkem kui 20 km kaugusel linnastutest või rohkem kui 5 km kaugusel muudest hoonestatud aladest, tööstusettevõtetest või maanteedest, mis tähendab, et koht tuleb võimaluse korral valida nii, et õhuproov iseloomustaks õhu kvaliteeti vähemalt 1000 km² suurusel alal. Olenevalt geograafilistest tingimustest võivad liikmesriigid ette näha proovivõtukohtade paiknemise ka väiksemate vahemaade tagant või selliselt, et need iseloomustaksid õhu kvaliteeti väiksemal alal.

Tuleb arvesse võtta ka vajadust hinnata õhu kvaliteeti saartel.

B. PROOVIVÕTUKOHTADE VAHETU ÜMBRUS

Võimaluse korral arvestatakse järgmist:

- proovivõtuotsiku lähedal ei tohi vähemalt 270 kaarekraadi ulatuses olla kohalikku õhuvoolu mõjutavaid takistusi (tavaliselt peab proovivõtuvahend olema hoonetest, rõdudest, puudest ja muudest takistustest mitme meetri kaugusel ja see kaugus peab olema vähemalt võrdne takistuse ja proovivõtuotsiku kõrguste kahekordse vahega; õhu kvaliteedi määramisel hooneterivi joonel peab proovivõtuotsik olema vähemalt 0,5 m kaugusel lähimast hoonest);
- üldiselt on proovivõtuotsiku kõrgus maapinnast 1,5 (hingamistsoon) kuni 4 meetrit. Mõnel juhul tuleb see paigutada kõrgemale (kuni 8 meetrit). Proovi võtmine kõrgemalt võib osutuda vajalikuks ka siis, kui proovivõtukoht iseloomustab suuremat ala;

- vältimaks välisõhuga segunemata saasteaine otsest sattumist proovi, tuleb proovivõtuotsik asetada saasteallika vahetust naabrusest eemale;
- analüsaatori väljavooluava peab paiknema nii, et seadme läbinud õhk ei satuks tagasi proovivõtuotsikusse;
- ***liiklussaaste mõõtmisel tuleb kõigi saasteainete proovid võtta vähemalt 25 meetri kaugusel suurte ristmike äärtest ja kõige rohkem 10 meetri kaugusel sõidutee servast.***

Võib võtta arvesse veel järgmisi tegureid:

- segavad allikad;
- ohutus;
- juurdepääsetavus;
- elektri- ja telefoniühenduse olemasolu;
- koha nähtavus ümbruskonnast;
- elanike ja töötajate turvalisus;
- soovitus võtta eri saasteainete määramiseks proovid ühest kohast;
- planeerimisnõuded.

C. KOHA VALIKU DOKUMENTEERIMINE JA KONTROLLIMINE

Koha valik tuleb liigitamise etapil täielikult dokumenteerida näiteks ümbrusest eri ilmakaarte suunas võetud fotode ja üksikasjaliku kaardiga. Proovivõtukohti tuleb korrapäraselt kontrollida ja dokumentatsiooni uuendada tagamaks, et kohavaliku kriteeriumid oleksid endiselt täidetud.

IV LISA

MÕÕTMISED TAUSTKONTSENTRATSIOONI MÄÄRAMISE KOHTADES (KONTSENTRATSIOONIST SÕLTUMATA)

A. EESMÄRGID

Selliste mõõtmiste peamine eesmärk on saada tõesed andmed saasteainete taustkontsentratsiooni kohta. Selline teave on väga oluline saasteainete kõrgeenenud kontsentratsiooni hindamisel enam saastunud piirkondades (linnakeskkonna taustapiirkonnad, tööstuspiirkonnad, liikluspiirkonnad), saasteainete kauglevi võimaliku panuse hindamisel ja saastusallikate liigitamisel. See on oluline konkreetsete saasteainete, nagu tahkete osakeste levi mõistmiseks. Peale selle on teave taustkontsentratsioonide kohta väga oluline seoses mudelarvutuste laialdasema kasutusega ka linnapiirkondades.

B. AINED

PM_{2,5}-osakeste kontsentratsiooni määramine peab hõlmama vähemalt massikontsentratsiooni ja asjakohaste ühendite määramist, et saada ettekujutus saaste keemilisest koostisest. Mõõdetakse vähemalt allpool loetletud keemiliste ühendite kontsentratsioonid.

SO ₄ ²⁻	Na ⁺	NH ₄ ⁺	Ca ²⁺	elementaarne süsinik
NO ₃ ⁻	K ⁺	Cl ⁻	Mg ²⁺	orgaaniline süsinik

C. KOHA VALIK

Mõõtmised tuleb läbi viia III lisa A, B ja C jaos esitatud nõuete kohaselt eelkõige maal asuvates taustpiirkondades.

V LISA

KRITEERIUMID STATSIONAARSETE MÕÕTMISTE PROOVIVÕTUKOHTADE VÄIKSEIMA ARVU MÄÄRAMISEKS VÄÄVELDIOKSIIDI, LÄMMASTIKDIOKSIIDI JA LÄMMASTIKOKSIIDIDE, TAHKETE OSAKESTE (PM₁₀, PM_{2,5}), PLII, SÜSINIKMONOOKSIIDI JA BENSEENI KONTSENTRATSIOONI MÕÕTMISEL VÄLISÕHUS

A. STATSIONAARSETE MÕÕTMISTE PROOVIVÕTUKOHTADE VÄIKSEIM ARV, ET HINNATA VASTAVUST INIMESE TERVISE KAITSEKS ETTENÄHTUD PIIRVÄÄRTUSTELE **VÕI SIHTVÄÄRTUSTELE** PIIRKONDADES JA LINNASTUTES, KUS STATSIONAARSED MÕÕTMISED ON AINUS TEABEALLIKAS

a) Hajusallikad

Piirkonna või linnastu rahvaarv (tuhandetes)	Kui kontsentratsioon ületab ülemist hindamiskiiri ⁽¹⁾		Kui suurimad kontsentratsioonid on alumise ja ülemise hindamiskiiri vahel	
	<i>Saasteained (va PM_{2,5})</i>	<i>PM_{2,5}</i>	<i>Saasteained (va PM_{2,5})</i>	<i>PM_{2,5}</i>
0–249	1	1	1	1
250–499	2	1	1	1
500–749	2	1	1	1
750–999	3	1	1	1
1000–1499	4	2	2	1
1500–1999	5	2	2	1
2000–2749	6	3	3	1
2750–3749	7	3	3	1
3750–4749	8	4	4	2
4750–5999	9	4	4	2
≥ 6000	10	5	5	2

⁽¹⁾ Lämmastikdioksiidi, tahkete osakeste, süsinikmonooksiidi ja benseeni puhul peab proovivõtukohtade hulgas olema vähemalt üks linnakeskkonna taustapiirkondi jälgiv ja üks liikluse mõju jälgiv jaam, tingimusel et see ei suurenda proovivõtukohtade arvu. Liikmesriigis asuvate linnakeskkonna taustapiirkondi jälgivate ja liikluse mõju jälgivate jaamade koguarvud ei tohiks erineda üle kahe korra.

b) Punktallikad

Statsionaarsete mõõtmiste proovivõtukohtade arvu arvutamisel saastetaseme hindamiseks punktallika naabruses võetakse arvesse heidete koguseid, eeldatavat välisõhu saaste jaotumist ja elanike võimalikku kokkupuutumist saasteainetega.

- B. VÄIKSEIM STATSIONAARSETE MÕÕTMISTE PROOVIVÕTUKOHTADE ARV, ET HINNATA, KAS $PM_{2,5}$ -OSAKESTEGA KOKKUPUUTE VÄHENDAMISEL INIMESTE TERVISE KAITSE EESMÄRGIL ON SAAVUTATUD SIHTVÄÄRTUS

Selleks rajatakse üks proovivõtukoht miljoni elaniku kohta linnastutes ja linnalähistes piirkondades elanike arvuga üle 100 000. Kõnealused proovivõtukohad võivad kattuda A jaos sätestatutega.

- C. VÄIKSEIM STATSIONAARSETE MÕÕTMISTE PROOVIVÕTUKOHTADE ARV, ET HINNATA VASTAVUST ÖKOSÜSTEEMIDE VÕI TAIMESTIKU KAITSEKS ETTEENÄHTUD KRIITILISTELE TASEMETELE VÄLJASPOOL LINNASTUID

Kui suurimad kontsentratsioonid ületavad ülemist hindamisiiri	Kui suurimad kontsentratsioonid on alumise ja ülemise hindamisiiri vahel
1 jaam 20 000 km ² kohta	1 jaam 40 000 km ² kohta

Statsionaarsete mõõtmiste proovivõtukohtade arv saarte piirkonnas tuleb arvutada, võttes arvesse eeldatavat välisõhu saaste jaotumist ja taimestiku võimalikku kokkupuutumist sellega.

VI LISA

STANDARDMEETODID VÄÄVELDIOKSIIDI, LÄMMASTIKDIOKSIIDI JA LÄMMASTIKOKSIIDIDE, TAHKETE OSAKESTE (PM₁₀ JA PM_{2,5}), PLII, SÜSINIKMONOOKSIIDI, BENSEENI JA OSOONI KONTSESTRATSIOONI MÕÕTMISEKS

A. STANDARDMÕÕTMISMEETODID

1. Vääveldioksiidi kontsentratsiooni mõõtmise standardmeetod

Vääveldioksiidi kontsentratsiooni mõõtmise standardmeetodit on kirjeldatud dokumendis EN 14212:2005 "Ambient air quality – Standard method for the measurement of sulphur dioxide by ultraviolet fluorescence".

2. Lämmastikdioksiidi ja lämmastikoksiidide kontsentratsiooni mõõtmise standardmeetod

Lämmastikdioksiidi ja lämmastikoksiidide kontsentratsiooni mõõtmise standardmeetodit on kirjeldatud dokumendis EN 14211:2005 "Ambient air quality – Standard method for the measurement of the concentration of nitrogen dioxide and nitrogen monoxide by chemiluminescence".

3. Plii proovide võtmise ja kontsentratsiooni mõõtmise standardmeetod

Plii proovide võtmise standardmeetodit kirjeldatakse käesoleva lisa A jao 4. punktis. Plii kontsentratsiooni mõõtmise standardmeetodit on kirjeldatud dokumendis EN 14902:2005 "Reference method for determination of Pb/Cd/As/Ni in ambient air".

4. PM₁₀-osakeste proovide võtmise ja kontsentratsiooni mõõtmise standardmeetod

PM₁₀-osakeste proovide võtmise ja kontsentratsiooni mõõtmise standardmeetodit on kirjeldatud dokumendis EN 12341:1999 "Air Quality – Determination of the PM₁₀ fraction of suspended particulate matter – Reference method and field test procedure to demonstrate reference equivalence of measurement methods".

5. PM_{2,5}-osakeste proovide võtmise ja kontsentratsiooni mõõtmise standardmeetod

PM_{2,5}-osakeste proovide võtmise ja kontsentratsiooni mõõtmise standardmeetodit on kirjeldatud dokumendis EN 14907:2005 "Standard gravimetric measurement method for the determination of the PM_{2,5} mass fraction of suspended particulate matter in Ambient air".

6. Benseeni proovide võtmise ja kontsentratsiooni mõõtmise standardmeetod

Benseeni kontsentratsiooni mõõtmise standardmeetodit on kirjeldatud dokumendi EN 14662:2005 osades 1, 2 ja 3: "Ambient air quality - Reference method for measurement of benzene concentrations".

7. Süsinikmonooksiidi kontsentratsiooni mõõtmise standardmeetod

Süsinikmonooksiidi kontsentratsiooni mõõtmise standardmeetodit on kirjeldatud dokumendis EN 14626:2005 "Välisõhu kvaliteet. Standardmeetod süsinikmonooksiidi kontsentratsiooni mõõtmiseks hajumisvaba infrapunaspektroskoobiga".

8. Osooni kontsentratsiooni mõõtmise standardmeetod

Osooni kontsentratsiooni mõõtmise standardmeetodiks on meetod, mida on kirjeldatud dokumendis EN 14625:2005 "Ambient air quality – Standard method for the measurement of the concentration of ozone by ultraviolet photometry".

B. MEETODITE SAMAVÄÄRSUSE TÕENDAMINE

1. Liikmesriigid võivad kasutada mis tahes muud meetodit, kui nad tõendavad, et see annab A jaos nimetatud meetoditega samaväärseid tulemusi või – tahkete osakeste korral – on standardmeetodiga võrdväärne. Viimasel juhul tuleb kõnealuse meetodi abil saadud tulemusi korrigeerida, et saada tulemused, mis on samaväärsed standardmeetodiga saadavate tulemustega.

2. Komisjon võib nõuda, et liikmesriigid koostaksid ja esitaksid ettekande meetodite samaväärsuse tõendamise kohta vastavalt punktile 1.
3. Punktis 2 osutatud ettekande vastuvõetavuse hindamisel viitab komisjon oma peatselt avaldatavatele suunistele meetodite samaväärsuse tõendamise kohta. Kui liikmesriigid kasutavad tulemuste lähendamiseks standardmeetodi abil saadavatele tulemustele parandustegureid, siis tuleb komisjoni suuniste alusel need kinnitada või neid parandada.
4. Liikmesriigid peaksid tagama, et võimaluse korral parandataks tagasiulatuvalt ka varasemaid mõõtmisandmeid, et andmeid oleks parem võrrelda.

C. STANDARDIMINE

Gaasiliste saasteainete puhul tuleb ruumala standardida standardruumalaks temperatuuril 293 K ja atmosfäärirõhul 101,3 kPa. Tahkete osakeste ja neis määratavate ainete (näiteks plii) puhul esitatakse proovi ruumala ümbritseva keskkonna tingimustel.

VII LISA

OSOONI SIHTVÄÄRTUSED JA PIKAAJALISED EESMÄRGID

1. Definiitsioonid ja kriteeriumid

a) Definiitsioonid

AOT40 (väljendatuna $(\mu\text{g}/\text{m}^3) \cdot \text{h}$) on väärtust $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (= 40 miljardikku) ületavate tunnikontsentratsioonide ja $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$ vahede summa teatava ajavahemiku kohta, kus summeerimisel arvestatakse üksnes neid tunnikontsentratsioonide väärtusi, mis mõõdetakse iga päev ajavahemikus 8.00 kuni 20.00¹ Kesk-Euroopa aja järgi.

b) Kriteeriumid

Andmete koondamisel ja statistiliste näitajate arvutamisel kasutatakse andmete valiidsuse kontrollimiseks järgmisi kriteeriume:

Näitaja	Valiidsete andmete nõutav osa
Ühe tunni keskvaartused	75% (s.o 45 minutit)
Kaheksa tunni keskvaartused	75% väärtustest (s.o 6 tundi)
Suurim 8-tunnise päeva keskvaartus, arvatud libisevatest 8 tunni keskvaartustest	75% libisevatest 8 tunni keskvaartustest (s.o 18 kaheksa tunni keskvaartust päevas)
AOT40	90% ühe tunni väärtustest ajavahemikul, mida kasutati AOT40 väärtuse arvutamiseks ^(a)
Aasta keskvaartus	90% suve (aprillist septembrini) ja 75% talve (jaanuarist märtsini, oktoobrist detsembrini) jaoks eraldi määratud ühe tunni väärtustest
Piirväärtuste ületamiste ja suurimate väärtuste arv kuus	90% päevastest suurimatest 8 tunni keskvaartustest (kuu kohta on 27 päevaväärtust) 90% ühe tunni väärtustest, mis on mõõdetud ajavahemikus 8.00 kuni 20.00 Kesk-Euroopa aja järgi
Piirväärtuste ületamiste ja suurimate väärtuste arv aastas	viis kuuest suvekuust (aprillist septembrini)

^(a) Juhul, kui kõik võimalikud mõõteandmed ei ole kättesaadavad, kasutatakse AOT40 väärtuste arvutamisel järgmist valemit:

$$\text{AOT40}_{\text{hinnang}} = \text{AOT40}_{\text{mõõdetud}} \times \frac{\text{võimalik tundide koguarv}^*}{\text{mõõdetud tunniväärtuste arv}}$$

* Tundide arv AOT40 määratluse kohase ajavahemiku jooksul (st taimkatte kaitsmise eesmärgi puhul ajavahemikus 8.00–20.00 Kesk-Euroopa aja järgi iga aasta 1. maist kuni 31. juulini ning metsade kaitsmise eesmärgi puhul iga aasta 1. aprillist kuni 30. septembrini).

¹ Või vastav kellaaeg kõige äärepoolsemates piirkondades.

2. Sihtväärtused

Eesmärk	Keskmistamise ajavahemik	Sihtväärtus	Tähtaeg, milleks sihtväärtus tuleb saavutada
Inimese tervise kaitse	Suurim päevane 8 tunni keskvärtus ^(a)	Mitte ületada väärtust $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ rohkem kui 25 päeval kalendriaastas, keskmistatuna üle kolme aasta ^(b)	2010
Taimestiku kaitse	Maist juulini	AOT40 (arvutatud ühe tunni väärtustest) $18\,000 \mu\text{g}/\text{m}^3 \cdot \text{h}$, keskmistatuna üle viie aasta ^(b)	2010

(a) Maksimaalse päevase kaheksa tunni keskmise kontsentratsiooni määramiseks uuritakse libisevaid kaheksa tunni keskvärtusi, mis arvutatakse ühe tunni andmete põhjal ning ajakohastatakse igas tunnis. Iga sel viisil arvutatud kaheksa tunni keskvärtus kehtib selle päeva kohta, mil ajavahemik lõpeb, st iga päeva esimene arvestusperiood on ajavahemik eelmise päeva kella 17.00st kuni 01.00ni kõnealusel päeval; iga päeva viimane arvestusperiood on ajavahemik kella 16.00st kuni kõnealuse päeva kella 24.00ni.

(b) Kui kolme või viie aasta keskvärtusi ei saa määrata järjestikuste aastate täielike andmete alusel, on sihtväärtustest kinnipidamise kontrollimiseks vajalike aastaandmete väikseim vajalik hulk järgmine:

- inimese tervise kaitseks ettenähtud sihtväärtuse puhul – valiidsed andmed ühe aasta kohta;
- taimestiku kaitseks ettenähtud sihtväärtuse puhul – valiidsed andmed kolme aasta kohta.

3. Pikaajalised eesmärgid

Eesmärk	Keskmistamise ajavahemik	Sihtväärtus	Pikaajalise eesmärgi saavutamise tähtaeg
Inimese tervise kaitse	Suurim päevane 8 tunni keskvärtuskalendriaasta jooksul	$120 \mu\text{g}/\text{m}^3$	-
Taimestiku kaitse	Maist juulini	AOT40 (arvutatud ühe tunni väärtustest) $6\,000 \mu\text{g}/\text{m}^3 \cdot \text{h}$	-

VIII LISA

OSOONI KONTSENTRATSIOONI MÄÄRAMISEKS ETTENÄHTUD PROOVIVÕTUKOHTADE LIIGITAMISE JA PAIGUTAMISE KRITEERIUMID

Statsionaarsete mõõtmiste puhul tuleb silmas pidada järgmist:

A. PROOVIVÕTUKOHTADE VALIMISE ÜLDTINGIMUSED

Mõõtejaama tüüp	Mõõtmise eesmärgid	Representatiivsus ^(a)	Proovivõtukohtade valimise üldkriteeriumid
Linn	Inimese tervise kaitse: hinnata linnaelanikkonna kokkupuutumist osooniga (suhteliselt kõrge elanikkonna tiheduse ja osooni kontsentratsiooni juures, mis iseloomustavad kogu elanikkonna kokkupuutumist osooniga)	Mõni km ²	Eemal kohalike saasteallikate (liiklus, bensiinjaam vms) mõjust; kohad, kus proove saab võtta hästi segunenud õhust; kohad, nagu elu- ja ärirajoonid, pargid (ent eemal puudest), laiad tänavad või väljakud, kus liiklust on väga vähe või see puudub, avatud alad haridus-, spordi- või puhkeasutuste juures
Eeslinn	Inimese tervise ja taimestiku kaitse: hinnata elanikkonna ja taimestiku kokkupuutumist osooniga linnastu äärealal, kus esineb suurimaid osooni kontsentratsioone, millega elanikkond ja taimestik võivad otse või kaudselt kokku puutuda	Mõnikümmend km ²	Teatud kaugusel suurimate heidete alast, soodsaimal osoonitekke ajal valitsevaid tuulesuundi arvestades sellest allatuult; kohad linnastu äärealal, kus elanikkond, tundlikud põllukultuurid või ökosüsteemid puutuvad kokku kõrgete osooni kontsentratsioonidega; võimaluse korral peaks osa eeslinna proovivõtukohti olema suurima heidete ala suhtes ka pealttuult, et määrata osooni taustkontsentratsiooni antud piirkonnas.
Maapiirkond	Inimese tervise ja taimestiku kaitse: hinnata elanikkonna, põllukultuuride ja ökosüsteemide kokkupuutumist allpiirkonnale iseloomulike osooni kontsentratsioonidega.	Allpiirkonna tasand (mõni km ²)	Proovivõtukohad võib rajada väikeasulatesse või looduslike ökosüsteemide, metsa või põllukultuuridega aladele; iseloomustab osooni taset eemal vahetute kohaliku saasteallikate (tööstusettevõtte, teed) mõjupiirkonnast; avatud kohtades, kuid mitte kõrgel mäetipu otsas.

Maapiirkonna taustkontsentratsiooni mõõtejaam	Taimestiku ja inimese tervise kaitse: hinnata põllukultuuride ja ökosüsteemide ja ka elanike kokkupuutumist piirkonnale iseloomulike osooni kontsentratsioonidega	Piirkonna, riigi, maailmajao tasandid (1000 kuni 10 000 km ²)	Jaam asub piirkonnas, kus rahvastikutihedus on madal, näiteks looduslike ökosüsteemide või metsaga kaetud alal, mis asub kaugel linna- ja tööstus- ning kohalike heidete piirkondadest; vältida asukohti, kus võib esineda maapinnalähedasi temperatuurinversioone, ning kõrgeid mäetippe; ei soovitata rannikualasid, kus esinevad tugevad ööpäevarütmiga kohaliku iseloomuga tuuletsüklid.
---	---	---	--

(a) Proovivõtukohad peaksid võimaluse korral olema iseloomulikud ka nende vahetust naabrusest kaugemal paiknevatele sarnastele kohtadele.

Vajaduse korral kooskõlastatakse maapiirkonna ja maapiirkonna taustkontsentratsiooni mõõtejaamade seirenõuded nende seirenõuetega, mis on ette nähtud komisjoni 29. aprilli 1994. aasta määrusega (EÜ) nr 1091/94 nõukogu määruse (EMÜ) nr 3528/86 (ühenduse metsade kaitse kohta õhusaaste eest) rakendamise kohta¹.

B. PROOVIVÕTUKOHTADE VAHETU ÜMBRUS

Võimaluse korral tuleks järgida III lisa B jaos proovivõtukohtade vahetu ümbruse kohta sätestatud eeskirju, tagades ka, et proovivõtuotsik on eemal sellistest allikatest nagu ahjud ja suitsulõõrid ning vähemalt 10 meetri kaugusel lähimast teest, kusjuures kaugus peab suurenema koos liikluse intensiivsusega.

C. KOHAVALIKU DOKUMENTEERIMINE JA KONTROLLIMINE

Järgitakse III lisa C jaos esitatud korda, kasutades seireandmete nõuetekohast sõelumist ja tõlgendamist, võttes arvesse meteoroloogilisi ja fotokeemilisi protsesse, mis mõjutavad vaadeldavas kohas mõõdetavaid osoonikontsentratsioone.

¹ EÜT L 125, 18.5.1994, lk 1.

IX LISA

KRITEERIUMID OSOONI KONTSENTRATSIOONI STATSIONAARSETE MÕÕTMISETE PROOVIVÕTUKOHTADE VÄIKSEIMA ARVU MÄÄRAMISEKS

- A. PIDEVATE STATSIONAARSETE MÕÕTMISTE PROOVIVÕTUKOHTADE VÄIKSEIM ARV, ET HINNATA SIHTVÄÄRTUSTE JA PIKAAJALISTE EESMÄRKIDE SAAVUTAMIST NING TEAVITAMIS- JA HÄIRETASEMENI JÕUDMIST KOHTADES, KUS PIDEV MÕÕTMINE ON AINSAKS TEABEALLIKAKS KOHTA

Rahvaarv (× 1000)	Linnastud (linnad ja eeslinnad) ^(a)	Muud alad (linnalähialad ja maapiirkonnad) ^(a)	Maapiirkonna taustkontsentratsiooni mõõtejaamad
< 250		1	1 jaam 50 000 km ² kohta on keskmine jaamade tihedus riigi kõigi piirkondade jaoks ^(b)
< 500	1	2	
< 1000	2	2	
< 1500	3	3	
< 2000	3	4	
< 2750	4	5	
< 3750	5	6	
> 3750	1 täiendav jaam 2 miljoni elaniku kohta	1 täiendav jaam 2 miljoni elaniku kohta	

^(a) Vähemalt üks jaam eeslinnapiirkonnas, kus on suurim võimalus elanike kokkupuutumiseks osooni kõrge kontsentratsiooniga. Linnastutes peab vähemalt 50% jaamadest olema eeslinnapiirkondades.

^(b) Keeruka pinnamoega aladel soovitatakse rajada 1 jaam 25 000 km² kohta.

B.   STATSIONAARSETE MÕÕTMISTE PROOVIVÕTUKOHTADE VÄIKSEIM ARV PIIRKONDADES JA LINNASTUTES, KUS SAAVUTATAKSE PIKAAJALISED EESMÄRGID

Osooni määramiseks ettenähtud proovivõtukohtade arv koos muude selliste täiendava hindamise vahenditega nagu õhukvaliteedi mudelarvutused ja lämmastikdioksiidi mõõtmine samas kohas peab olema piisav selleks, et uurida osoonisaaste arengusuunda ja kontrollida vastavust pikaajalistele eesmärkidele. Linnastutes ja muudes piirkondades paiknevate mõõtejaamade arvu võib vähendada ühe kolmandikuni A jaos nimetatud arvust. Kui statsionaarsete mõõtejaamade andmed on ainsaks teabeallikaks, tuleb alles jätta vähemalt üks seirejaam. Kui piirkonda, kus kasutatakse täiendavaid hindamismeetodeid, ei jää selle tulemusel ühtegi mõõtejaama, tagab tegevuse kooskõlastamine naabruses asuvate mõõtejaamadega osoonikontsentratsiooni pikaajaliste eesmärkide saavutamise nõuetekohase hindamise. Maapiirkonna taustkontsentratsioonide mõõtejaamu peaks olema üks 100 000 km² kohta.

X LISA

OSOONI EELLASTE KONTSENTRATSIOONI MÕÕTMINE

A. EESMÄRGID

Kõnealuste mõõtmiste eesmärk on analüüsida osooni eellaste kontsentratsioonide arengusuundi, kontrollida heitkoguste vähendamise strateegiate tõhusust, kontrollida heitkoguste andmekogude kooskõla ning aidata kindlaks teha saasteallikaid mõõdetud saasteainekontsentratsioonide järgi.

Täiendav eesmärk on aidata mõista osooni tekkimise ja osooni eellaste leviku protsesse ning toetada fotokeemiliste mudelite rakendamist.

B. AINED

Osooni eellaste kontsentratsioonide mõõtmisel tuleb mõõta vähemalt lämmastikoksiidide (NO ja NO₂) ja järgmiste lenduvate orgaaniliste ühendite kontsentratsioon:

	1-buteen	isopreen	etüülbenseen
etaan	<i>trans</i> -2-buteen	<i>n</i> -heksaan	<i>m</i> - ja <i>p</i> -ksüleen summa
etüleen	<i>cis</i> -2-buteen	isoheksaan	<i>o</i> -ksüleen
atsetüleen	1,3-butadieen	<i>n</i> -heptaan	1,2,4-trimetüülbenseen
propaan	<i>n</i> -pentaan	<i>n</i> -oktaan	1,2,3-trimetüülbenseen
propeen	isopentaan	isooktaan	1,3,5-trimetüülbenseen
<i>n</i> -butaan	1-penteen	benseen	formaldehüüd
isobutaan	2-penteen	tolueen	süsivesinike (v.a CH ₄) summa

C. KOHA VALIK

Mõõtmised tuleb teha eelkõige linna- ja eeslinnapiirkondade ükskõik millises seirekohas, mis on rajatud käesoleva direktiivi nõuete kohaselt ja mida peetakse sobivaks A jaos nimetatud seireülesannete täitmiseks.

XI LISA

INIMESTE TERVISE KAITSEKS ETTENÄHTUD PIIRVÄÄRTUSED

Keskmistamise ajavahemik	Piirväärtus	Lubatud kõikumine	Piirväärtuse kohaldamise tähtaeg
Vääveldioksiid			
1 tund	350 µg/m ³ , mida ei tohi ületada rohkem kui 24 korral kalendriaasta jooksul	150 µg/m ³ (43%)	
1 päev	125 µg/m ³ , mida ei tohi ületada rohkem kui 3 korral kalendriaasta jooksul	puudub.	
Lämmastikdioksiid			
1 tund	200 µg/m ³ , mida ei tohi ületada rohkem kui 18 korral kalendriaasta jooksul	50% 19. juulil 1999, seda vähendatakse 1. jaanuaril 2001 ja seejärel iga 12 kuu tagant ühesuguse protsendimäära võrra, et jõuda 0%ni 1. jaanuariks 2010	1. jaanuar 2014
kalendriaasta	40 µg/m ³	50% 19. juulil 1999, seda vähendatakse 1. jaanuaril 2001 ja seejärel iga 12 kuu tagant ühesuguse protsendi võrra, et jõuda 0%ni 1. jaanuariks 2010	1. jaanuar 2014
Süsinikmonooksiid			
suurim päevane 8 tunni keskvärtus ⁽¹⁾	10 mg/m ³	60%	
Benseen			
kalendriaasta	5 µg/m ³	5 µg/m ³ (100%) 13. detsembril 2000, seda vähendatakse 1. jaanuaril 2006 ja seejärel iga 12 kuu tagant 1 µg/m ³ võrra, et jõuda 0%ni 1. jaanuariks 2010	1. jaanuar 2010
Plii			
kalendriaasta	0,5 µg/m ³	100%	

PM ₁₀			
1 päev	50 µg/m ³ , mida ei tohi ületada rohkem kui 35 korral kalendriaasta jooksul	50%	31. detsembrini 2009
1 päev	50 µg/m ³ , mida ei tohi ületada rohkem kui 35 korral kalendriaasta jooksul ⁽²⁾	50%	1. jaanuar 2010
kalendriaasta	40 µg/m ³	20%	31. detsembrini 2009
kalendriaasta	33 µg/m ³	20%	1. jaanuar 2010

⁽¹⁾ Suurima päevase kaheksa tunni keskmise kontsentratsiooni määramiseks uuritakse kaheksa tunni libisevaid keskvaartusi, mis arvutatakse ühe tunni andmete põhjal ning ajakohastatakse igas tunnis. Iga sel viisil arvutatud kaheksa tunni keskvaartus kehtib selle päeva kohta, mil ajavahemik lõpeb, st iga päeva esimene arvestusperiood on ajavahemik eelmise päeva kella 17.00st kuni 01.00ni kõnealusel päeval; iga päeva viimane arvestusperiood on ajavahemik kella 16.00st kuni kõnealuse päeva kella 24.00ni.

⁽²⁾ Välja arvatud juhul, kui seda ei ole võimalik saavutada kohaspetsiifiliste levimisomaduste, ebasoodsate ilmastikutingimuste või ulatusliku piiriülese saasteleviku tõttu. Liikmesriigid sätestavad piirmäära ületamiseks lubatud täpse päevade arvu, mis on maksimaalselt 55 päeva, ja edastavad kohesellkomisjonile vastava õigusakti sätte teksti.

XII LISA

TEAVITAMIS- JA HÄIRETASEMED

A. HÄIRETASEMED MUUDE SAASTEAINETE PUHUL PEALE OSOONI

Mõõdetakse kolme järjestikuse tunni jooksul kohtades, mis iseloomustavad õhu kvaliteeti vähemalt 100 ruutkilomeetril või terves piirkonnas või linnastus, sõltuvalt sellest, kumb milline neist on väiksem:

Saasteaine	Häiretase
vääveldioksiid	500 µg/m ³
lämmastikdioksiid	400 µg/m ³

B. OSOONI TEAVITAMIS- JA HÄIRETASEMED

Eesmärk	Keskmistamise ajavahemik	Läviväärtus
teavitamine	1 tund	180 µg/m ³
häire andmine	1 tund ^(a)	240 µg/m ³

^(a) Artikli 18 rakendamisel tuleb läviväärtusest kõrgemaid väärtusi mõõta või ennustada kolme järjestikuse tunni jooksul.

XIII LISA

KRIITILISED TASEMED TAIMESTIKU KAITSMISE SEISUKOHAST

Keskmistamise ajavahemik	Kriitiline tase	Lubatud kõikumine	Kriitilise taseme kohaldamise tähtaeg
vääveldioksiid			
kalendriaasta ja talv (1. oktoobrist kuni 31. märtsini)	20 µg/m ³	puudub	
lämmastikoksiidid			
kalendriaasta	30 µg/m ³	puudub	

XIV LISA

PM_{2,5}-OSAKESTEGA KOKKUPUUTE VÄHENDAMISE SIHTMÄRK JA PM_{2,5}- OSAKESTE SIHT- JA PIIRVÄÄRTUS

A. KESKMISE KOKKUPUUTE NÄITAJA

Keskmise kokkupuute näitajat (AEI – *Average Exposure Indicator*) väljendatakse ühikutes $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ja see põhineb mõõtmistel, mida tehakse kogu liikmesriigi territooriumi piirkondade ja linnastute linnakeskkonna taustapiirkondades. See tuleks määrata kolme kalendriaasta libiseva aastakeskväärtusena, milleks keskmistatakse tahkete osakeste kontsentratsioon üle kõigi artiklite 6 ja 7 alusel rajatud proovivõtukohtade. Baasaasta 2010 AEI on aastate 2008, 2009 ja 2010 keskmine kontsentratsioon. Samamoodi on aasta 2020 AEI kolme aasta libisev keskmine kontsentratsioon, milleks keskmistatakse kõigi proovivõtukohtade tulemused aastatel 2018, 2019 ja 2020.

B. KOKKUPUUTE VÄHENDAMISE SIHTVÄÄRTUS

Kokkupuute vähendamise sihtväärtus 2010. aasta AEI suhtes		Kokkupuute vähendamise sihtväärtuse saavutamise tähtaeg
<i>Esialgne kontsentratsioon ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)</i>	<i>Kokkupuute vähendamise sihtmärk (%)</i>	2020
< 10	0 %	
= 10 – <15	10 %	
= 15 – <20	15 %	
= 20 – < 25	20 %	
>25	kõik sobivad meetmed, et saavutada 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ sihtmärk	

Kui AEI baasaastal on **10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** või väiksem, loetakse kokkupuute vähendamise sihtväärtus võrdseks 0ga.

C. **SIHTVÄÄRTUS JA PIIRVÄÄRTUS**

Keskmistamise ajavahemik	<i>Sihtväärtus</i>	Lubatud kõikumine ⁽¹⁾	<i>Sihtväärtuse kohaldamise tähtaeg</i>
kalendriaasta	<i>20 µg/m³</i>		1. jaanuar 2010

⁽¹⁾ Maksimaalne lubatud kõikumine kehtib ka vastavalt artikli 15 lõikele 4.

<i>Keskmistamise ajavahemik</i>	<i>Piirväärtus</i>	<i>Lubatud kõikumine¹</i>	<i>Piirväärtuse kohaldamise tähtaeg</i>
<i>kalendriaasta</i>	<i>20 µg/m³</i>	20% käesoleva direktiivi jõustumisel, seda vähendatakse järgneval 1. jaanuaril ja edaspidi iga 12 kuu tagant võrdse protsendimäära võrra, et jõuda 0%-ni 1. jaanuariks 2015.	1. jaanuar 2015

¹ **Maksimaalne lubatud kõikumine kehtib ka vastavalt artikli 15 lõikele 4.**

XV LISA

VASTAVALT ARTIKLILE 21 KOHALIKUS, PIIRKONDLIKUS VÕI RIIKLIKUS VÄLISÕHU KVALITEEDI PARANDAMISE KAVAS VÕI PROGRAMMIS ESITATAV TEAVE

1. Saastetaseme ületamise koht

- a) piirkond;
- b) linn (kaart);
- c) mõõtejaam (kaart, geograafilised koordinaadid).

2. Üldteave

- a) piirkonna liik (linn, tööstuspiirkond või maapiirkond);
- b) saastunud ala suurus (km²) ja saastega kokkupuutuvate elanike arv (hinnanguliselt);
- c) asjakohased andmed ilmastiku kohta;
- d) asjakohased topograafilised andmed;
- e) küllaldane teave kaitset vajavate objektide kohta piirkonnas.

3. Vastutavad asutused

Paranduskavade väljatöötamise ja rakendamise eest vastutavate isikute nimed ja aadressid.

4. Saaste laad ja hinnang
  - a) varasematel aastatel (enne parandusmeetmete rakendamist) mõõdetud saasteainete kontsentratsioonid;
  - b) pärast projekti algust mõõdetud saasteainete kontsentratsioonid;
  - c) kasutatud hindamisemeetodid.
5. Saaste päritolu
  - a) peamiste saastet põhjustavate allikate loend (kaart);
  - b) kõnealuste saasteallikate heidete üldkogus (tonnides aasta kohta);
  - c) andmed teistest piirkondadest lähtuva saaste kohta.
6. Olukorra analüüs
  - a) üksikasjad piirväärtuse ületamist põhjustavate tegurite kohta (näiteks saasteainete levi, sealhulgas piiriülene levi, teiseste saasteainete tekkimine atmosfääris);
  - b) välisõhu kvaliteedi parandamise võimalike meetmete üksikasjalik kirjeldus.
7. Enne käesoleva direktiivi jõustumist võetud parandusmeetmete või läbiviidud parandusprojektide üksikasjalik kirjeldus, s.t:
  - a) kohalikud, piirkondlikud, siseriiklikud, rahvusvahelised meetmed;
  - b) nende meetmete täheldatud mõju.
8. Pärast käesoleva direktiivi jõustumist saaste vähendamiseks võetud meetmete või läbiviidud projektide üksikasjalik kirjeldus
  - a) kõigi projektis esitatud meetodite loend ja kirjeldus;

- b) rakendamise ajakava;
  - c) õhukvaliteedi eeldatava paranemise ja selleks kuluva aja hinnangud;
  - d) ***eelnimetatud meetmete või projektide rakendamiseks eeldataval ajavahemikul eraldatud rahaliste vahendite ja eelarveridade loend ja kirjeldus.***
9. *Pikemaks ajaks kavandatavate meetmete või projektide või sellekohaste uuringute üksikasjalik kirjeldus.*
10. *Teave järgmiste direktiivide rakendamise seisu kohta:*
- 1) Nõukogu 20. märtsi 1970. aasta direktiiv 70/220/EMÜ mootorsõidukite ottomootorite heitgaaside tekitatud õhusaaste vastu võetavaid meetmeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta¹;
  - 2) Nõukogu 3. detsembri 1987. aasta direktiiv 88/77/EMÜ sõidukite diiselmootoritest eralduvate gaasiliste heitmete vastu võetavaid meetmeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta²;

---

¹ EÜT L 76, 6.4.1970, lk 1.

² EÜT L 36, 9.2.1988, lk 33.

- 3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 1994. aasta direktiiv 94/63/EÜ bensiini säilitamisel ja selle terminalidest teenindusjaamadesse jaotamisel lenduvate orgaaniliste ühendite (LOÜ) heitkoguste kontrollimise kohta¹;
- 4) Nõukogu 24. septembri 1996. aasta direktiiv 96/61/EÜ saastuse kompleksse vältimise ja kontrolli kohta²;
- 5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 1997. aasta direktiiv 97/68/EÜ väljaspool teid kasutatavatele liikurmasinadele paigaldatavate sisepõlemismootorite heitgaaside ja tahkete heitmete vähendamise meetmeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta³ muudetud kujul;
- 6) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 1998. aasta direktiiv 98/70/EÜ bensiini ja diislikütuse kvaliteedi ning nõukogu direktiivi 93/12/EMÜ muutmise kohta⁴;
- 7) Nõukogu 11. märtsi 1999. aasta direktiiv 1999/13/EÜ teatavates toimingutes ja seadeldistes orgaaniliste lahustite kasutamise tulemusena tekkivate lenduvate orgaaniliste ühendite heitkoguste piiramise kohta⁵;
- 8) Nõukogu 26. aprilli 1999. aasta direktiiv 1999/32/EÜ⁶, mis käsitleb väävlisisalduse vähendamist teatavates vedelkütustes ja millega muudetakse direktiivi 93/12/EMÜ;
- 9) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. detsembri 2000. aasta direktiiv 2000/76/EÜ jäätmete põletamise kohta⁷;

---

¹ EÜT L 365, 31.12.1994, lk 24.

² EÜT L 257, 10.10.1996, lk 22.

³ EÜT L 59, 27.2.1998, lk 1.

⁴ EÜT L 350, 28.12.1998, lk 58.

⁵ EÜT L 85, 29.3.1999, lk 1.

⁶ EÜT L 121, 11.5.1999, lk 13.

⁷ EÜT L 332, 28.12.2000, lk 91.

- 10) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2001. aasta direktiiv 2001/80/EÜ teatavate suurtest põletusseadmetest õhku eralduvate saasteainete piiramise kohta;
  - 11) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2001. aasta direktiiv 2001/81/EÜ teatavate õhusaasteainete siseriiklike ülemmäärade kohta;
  - 12) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/42/EÜ teatavates värvides, lakkides ja sõidukite taasviimistlustoodete orgaanilistes lahustites kasutamise tulemusena tekkivate lenduvate orgaaniliste ühendite heitkoguste piiramise kohta, millega muudetakse direktiivi 1999/13/EÜ¹;
  - 13) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2006. aasta direktiiv 2006/32/EÜ, mis käsitleb energia lõpptarbimise tõhusust ja energiateenuseid²;
  - 14) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2005. aasta direktiiv 2005/33/EÜ, millega muudetakse direktiivi 1999/32/EÜ laevakütuste väävlisisalduse kohta³.
11. Teave kõigi õhusaaste tõrjemeetmete kohta, mille rakendamist on **kavandatud** õhukvaliteedi eesmärkide saavutamiseks, sealhulgas:

Linnastu või piirkonna tasandil:

- a) Paiksete allikate heitkoguste vähendamine, tagades saastekontrolli seadmete paigaldamise väikestele ja keskmise suurusega paiksetele põletusallikatele (sealhulgas biomassi põletamine) või nende väljavahetamise.
- b) Sõidukite heitkoguste vähendamine heitgaaside kontrollsüsteemide paigaldamisega. Tuleks kaaluda majanduslike stiimulite kasutamist nende süsteemide kasutuselevõtu kiirendamiseks.

---

¹ ELT L 143, 30.4.2004, lk 87.

² ELT L 114, 27.4.2006, lk 64.

³ ELT L 191, 22.7.2005, lk 59.

- c) Riigihangete korraldamine riigiasutuste poolt keskkonnateadlike riigihangete käsiraamatu¹ alusel maantesõidukite, kütuste ja põletusseadmete ostmiseks, et vähendada heitkoguseid, sealhulgas järgmised hanked:
- uued sõidukid, sealhulgas vähem heitgaase eraldavad sõidukid,
  - transporditeenused keskkonnasõbralikumate sõidukitega,
  - vähem saastavad paiksed põletusseadmed,
  - vähem saasteaineid eraldavad kütused paiksetele ja liikuvatele allikatele.
- d) Meetmed liiklusest tingitud saastuse vähendamiseks liikluse planeerimise ja juhtimise kaudu (sealhulgas liikluse ülekoormustasud, diferentseeritud parkimistasud või muud majanduslikud stiimulid, "madala saastega piirkondade" loomine).
- e) Meetmed vähemsaastavate transpordiviiside kasutamise soodustamiseks.
- f) Vähesaastavate kütuste kasutamise tagamine väikestes, keskmise suurusega ja suurtes paiksetes ja liikuvates allikates.

Piirkonna või riigi tasandil

- g) Meetmed õhusaastuse vähendamiseks lubadesüsteemi kaudu direktiivi 96/61/EÜ alusel, direktiivi 2001/80/EÜ alusel koostatud riiklike kavade ja majandushoobadega, nagu maksud, lõivud või heitkogustega kauplemine.

12. Käesoleva lisa kohaselt nõutava teabe täiendamiseks kasutatud trükiste, dokumentide, töömaterjalide jms loetelu.

---

¹ SEK(2004)1050.

XVI LISA

ÜLDSUSE TEAVITAMINE

1. Liikmesriigid tagavad, et üldsus saaks regulaarselt ajakohastatud teavet käesoleva direktiiviga reguleeritavate saasteainete kontsentratsiooni kohta välisõhus.
2. Ettenähtud teave kontsentratsioonide kohta välisõhus esitatakse keskmiste väärtustena vastavalt asjaomastele keskmistamise ajavahemikele, mis on esitatud VII lisas ja XI–XIV lisades. Teatavaks tehakse vähemalt kõik tasemed, mis ületavad õhukvaliteedi eesmärges, sealhulgas reguleeritava saasteaine **piirväärtusi**, **sihtväärtusi**, häiretasemeid või pikaajalisi eesmärges. Teave hõlmab ka lühihinnangut õhukvaliteedi eesmärkide saavutamise kohta ja vajalikku teavet mõju kohta tervise või vajaduse korral taimestiku seisundile.
3. Andmeid vääveldioksiidi, lämmastikdioksiidi, tahkete osakeste, osooni ja süsinikmonooksiidi sisalduse kohta välisõhus ajakohastatakse vähemalt iga päev ja kui võimalik, siis iga tund. Andmeid plii ja benseeni sisalduse kohta välisõhus, mis esitatakse 12 kuu keskvaertusena, ajakohastatakse kord kolme kuu tagant ja kui võimalik, siis iga kuu.
4. Liikmesriigid tagavad, et üldsust teavitataks õigeaegselt häire- ja teavitamistasemete tegelikest ja ennustatavatest ületamistest. Avaldatav teave sisaldab vähemalt järgmisi üksikasju:
  - a) Teave mõõdetud ületamis(t)e kohta:
    - ületamise koht või piirkond,
    - ületatud taseme liik (teavitamis- või häiretase),
    - ületamise algusaeg ja kestus,
    - osooni puhul kõrgeim ühe tunni kontsentratsioon ja lisaks sellele kõrgeim 8 tunni keskmine kontsentratsioon.

- b) Prognoos järgmis(t)eks pärastlõunaks/päevaks (pärastlõunaks/päevadeks):
- teavitamis- ja/või häiretasemete eeldatavate ületamiste geograafiline piirkond,
  - saasteaine taseme muutumine (kas olukord paraneb, stabiliseerub või halveneb) ja muutumise põhjused.
- c) Teave asjaomaste elanikkonnarühmade kohta, võimaliku mõju kohta tervisele ja soovitatava käitumise kohta:
- teave elanikkonna riskirühmade kohta,
  - tõenäoliste sümptomite kirjeldus,
  - soovitatavad ettevaatusabinõud, mida asjaomased elanikkonnarühmad peavad rakendama,
  - täiendava teabe saamise kohad.
- d) Teave ennetusmeetmete kohta, et vähendada saastust ja/või sellega kokkupuudet: peamised saastusallikate valdkonnad; soovitatavad meetmed heitkoguste vähendamiseks.
- e) Prognoositavate ületamiste puhul võtavad liikmesriigid meetmeid, et tagada selliste üksikasjade edastamine vastavalt võimalustele.

XVII LISA

SAASTE TEKKEKOHAS VÕETAVAD MEETMED, MIS VÕIMALDAVAD LIIKMESRIIKIDEL SAAVUTADA ÕHU KVALITEEDI PIIRVÄÄRTUSED KEHTESTATUD TÄHTAJAKS

- *20–50 megavattise võimsusega põletusseadmete küsimuse lisamine direktiivi 96/61/EÜ*
- *EURO VI standardid raskeveokitele*
- *Uued standardid kodus kasutatavatele kütteseadmetele*
- *Ühenduse tasandil kooskõlastatavad meetmed eesmärgiga suunata laevaomanikke saastetasemeid vähendama ja/või võtta kasutusele mootorite heitkoguste standardid ELi laevadel või IMO tasandil kooskõlastatavad laevamootorite heitkoguste uued standardid.*

XVIII LISA

VASTAVUSTABEL

Käesolev direktiiv	Direktiiv 96/62/EÜ	Direktiiv 1999/30/EÜ	Direktiiv 2000/69/EÜ	Direktiiv 2002/3/EÜ
Artikkel 1	Artikkel 1	Artikkel 1	Artikkel 1	Artikkel 1
Artikli 2 lõiked 1–5	Artikli 2 lõiked 1–5	-	-	-
Artikli 2 <i>lõige 6</i>	-	-	-	-
Artikli 2 <i>lõige 7</i>	Artikli 2 lõige 8	Artikli 2 lõige 7	-	-
Artikli 2 <i>lõige 8</i>	Artikli 2 lõige 6	-	-	Artikli 2 lõige 9
Artikli 2 <i>lõige 9</i>	Artikli 2 lõige 7	Artikli 2 lõige 6	-	Artikli 2 lõige 11
Artikli 2 <i>lõige 10</i>	-	-	-	Artikli 2 lõige 12
Artikli 2 <i>lõiked 11 ja 12</i>	-	Artikli 2 lõiked 13 ja 14	Artikli 2 punktid a ja b	-
Artikli 2 <i>lõige 13</i>	-	-	-	Artikli 2 lõige 10
Artikli 2 <i>lõiked 14 ja 15</i>	Artikli 2 lõiked 9 ja 10	Artikli 2 lõiked 8 ja 9	-	Artikli 2 lõiked 7 ja 8
Artikli 2 <i>lõige 16</i>	-	-	-	-
Artikli 2 lõiked 17 ja 18	-	Artikli 2 lõiked 11 ja 12	-	-

Artikli 2 lõiked 19, 20 ja 21	-	-	-	-
Artikli 2 lõige 22	-	Artikli 2 lõige 10	-	-
Artikli 2 lõiked 23 ja 24	Artikli 6 lõige 5	-	-	-
Artikli 2 lõige 25	-	-	-	Artikli 2 lõige 13
Artikkel 3, välja arvatud lõike 1 punkt f	Artikkel 3	-	-	-
Artikli 3 lõike 1 punkt f	-	-	-	-
Artikkel 4	Artikli 2 lõiked 9 ja 10, artikli 6 lõige 1	-	-	-
Artikkel 5	-	Artikli 7 lõige 1	Artikli 5 lõige 1	-
Artikli 6 lõiked 1–4	Artikli 6 lõiked 1–4	-	-	-
Artikli 6 lõige 5	-	-	-	-
Artikkel 7	-	Artikli 7 lõiked 2 ja 3 muudatustega	Artikli 5 lõiked 2 ja 3 muudatustega	
Artikkel 8	-	Artikli 7 lõige 5	Artikli 5 lõige 5	-

Artikkel 9	-	-	-	Artikli 9 lõike 1 esimene ja teine punkt
Artikkel 10	-	-	-	Artikli 9 lõiked 1–3 muudatustega
Artikli 11 lõige 1	-	-	-	Artikli 9 lõige 4
Artikli 11 lõige 2	-	-	-	-
Artikkel 12	Artikkel 9	-	-	-
Artikli 13 lõige 1	-	Artikli 3 lõige 1, artikli 4 lõige 1, artikli 5 lõige 1 ja artikkel 6	Artikli 3 lõige 1 ja artikkel 4	-
Artikli 13 lõige 2	-	Artikli 3 lõige 2 ja artikli 4 lõige 2	-	-
Artikli 13 lõige 3	-	Artikli 5 lõige 5	-	-
Artikkel 14	-	Artikli 3 lõige 1 ja artikli 4 lõige 1 muudatustega	-	-
Artikkel 15	-	-	-	-
Artikli 16 lõige 1	-	-	-	Artikli 3 lõige 1 ja artikli 4 lõige 1
Artikli 16 lõige 2	-	-	-	Artikli 3 lõiked 2 ja 3

Artikli 16 lõige 3	-	-	-	Artikli 4 lõige 2
Artikkel 17	-	-	-	Artikkel 5
Artikkel 18	Artikkel 10 muudatustega	Artikli 8 lõige 3	-	Artikkel 6 muudatustega
Artikkel 19	-	Artikli 3 lõige 4 ja artikli 5 lõige 4 muudatustega	-	-
Artikkel 20	-	-	-	-
Artikkel 21	Artikli 8 lõiked 1–4 muudatustega	-	-	-
Artikkel 22	Artikli 7 lõige 3 muudatustega	-	-	Artikkel 7 muudatustega
Artikkel 23	Artikli 8 lõige 5 muudatustega	-	-	Artikkel 8 muudatustega
Artikkel 24	-	Artikkel 8 muudatustega	Artikkel 7 muudatustega	Artikkel 6 muudatustega
Artikkel 25	Artikkel 11 muudatustega	Artikli 5 lõike 2 teine lõik	-	Artikkel 10 muudatustega
Artikli 26 lõige 1	Artikli 12 lõige 1 muudatustega	-	-	-

Artikli 26 lõige 2	Artikkel 11 muudatustega	-	-	-
Artikli 26 lõige 3	-	-	-	-
Artikli 26 lõige 4	-	IX lisa muudatustega	-	-
Artikkel 27	Artikli 12 lõige 2	-	-	-
Artikkel 28	-	Artikkel 11	Artikkel 9	Artikkel 14
Artikkel 29	-	-	-	-
Artikkel 30	-	-	-	-
<i>Artikkel 31</i>	-	-	-	-
<i>Artikkel 32</i>	Artikkel 13	Artikkel 12	Artikkel 10	Artikkel 15
<i>Artikkel 33</i>	Artikkel 14	Artikkel 13	Artikkel 11	Artikkel 17
<i>Artikkel 34</i>	Artikkel 15	Artikkel 14	Artikkel 12	Artikkel 18
I lisa	-	VIII lisa muudatustega	VI lisa	VII lisa
II lisa	-	V lisa muudatustega	III lisa	
III lisa	-	VI lisa	IV lisa	-
IV lisa	-	-	-	-

V lisa	-	VII lisa muudatustega	V lisa	-
VI lisa	-	IX lisa muudatustega	VII lisa	VIII lisa
VII lisa	-	-	-	I lisa, III lisa II jagu
VIII lisa	-	-	-	IV lisa
IX lisa	-	-	-	V lisa
X lisa	-	-	-	VI lisa
XI lisa	-	I lisa I jagu, II lisa I jagu ja III lisa (muudatustega); IV lisa (muutmata)	I lisa, II lisa	-
XII lisa	-	I lisa II jagu, II lisa II jagu	-	II lisa I jagu
XIII lisa	-	I lisa I jagu, II lisa I jagu	-	-
XIV lisa	-	-	-	-

XV lisa <i>punktid 1-9 ja 12</i>	IV lisa	-	-	-
XV lisa <i>punktid 10 ja 11</i>	-	-	-	-
XVI lisa	-	Artikkel 8	Artikkel 7	Artikkel 6 muudatustega
<i>XVII lisa</i>	-	-	-	-